

L E G E

privind sistemul public de pensii

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

TITLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 – Dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile prezentei legi, prin sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, denumit în continuare sistemul public de pensii.

Art. 2 - Sistemul public de pensii se organizează și funcționează având ca principii de bază:

a) *principiul unicității*, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public de pensii bazat pe aceleași norme de drept;

b) *principiul obligativității*, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale exercitându-se corelativ cu îndeplinirea obligațiilor;

c) *principiul contributivității*, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate și plătite de persoanele fizice și juridice, participante la sistemul public de pensii;

d) *principiul egalității*, potrivit căruia asigurații care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii, beneficiază de tratament nediscriminatoriu, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

e) *principiul repartiției*, pe baza căruia fondurile de asigurări sociale se redistribuie pentru plata obligațiilor ce revin sistemului public de pensii, conform legii;

f) *principiul solidarității sociale*, conform căruia participanții la sistemul public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;

g) *principiul autonomiei*, bazat pe administrarea de sine stătătoare a sistemului public de pensii, conform legii;

h) *principiul imprescriptibilității*, potrivit căruia dreptul la pensie nu se prescrie;

i) *principiul incesibilității*, potrivit căruia dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parțial;

k) *principiul disponibilității*, potrivit căruia pensionarii care au realizat stagiul de cotizare mai mic decât stagiul minim de cotizare pot dispune asupra renunțării la pensia determinată potrivit prezentei legi pentru dreptul mai favorabil.

Art. 3. - În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *asigurat* - persoana fizică pentru care angajatorul sau entitatea asimilată angajatorului este obligat/ă să rețină și să plătească contribuția de asigurări sociale, persoana fizică ce realizează venituri din activități independente sau drepturi de proprietate intelectuală și care, pe baza declarației individuale de asigurare, datorează contribuția de asigurări sociale, potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare Cod fiscal, precum și persoana fizică ce achită contribuția de asigurări sociale pe baza contractului de asigurare facultativă, potrivit prezentei legi;

b) *contract de asigurare facultativă* - contractul încheiat între persoana fizică și casa teritorială de pensii pentru completarea stagiului de cotizare prevăzut de prezenta lege, precum și al venitului asigurat;

c) *contribuabil* - persoana fizică sau juridică ce plătește contribuții de asigurări sociale sistemului public de pensii, conform prezentei legi;

d) *declarație individuală de asigurare* – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza de calcul a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente sau din drepturi de proprietate intelectuală pentru care există obligația depunerii acesteia, și care constituie documentul pe baza căruia se stabilește, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare, punctajul lunar, anual și numărul total de puncte realizat;

e) *declarație nominală de asigurare* – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, altele decât cele prevăzute la lit.d), care constituie documentul pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare, punctajul lunar, anual și numărul total de puncte realizat;

f) *locuri de muncă în condiții deosebite* - locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe toată durata timpului normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

g) *locuri de muncă în condiții speciale* - locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de

servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

h) *perioade asimilate* - perioadele pentru care nu s-au datorat contribuții de asigurări sociale și care sunt asimilate stagiului de cotizare în sistemul public de pensii și se valorifică la stabilirea prestațiilor de asigurări sociale în condițiile prezentei legi;

i) *prestații de asigurări sociale* - venituri de înlocuire pentru pierderea totală sau parțială a veniturilor asigurate, ca urmare a bătrâneții, invalidității sau decesului, denumite în continuare riscuri asigurate, acordate sub formă de pensii, ajutoare și alte prestații prevăzute de prezenta lege;

j) *punctaj lunar* - numărul de puncte realizat de asigurat într-o lună, calculat prin raportarea câștigului salarial brut lunar sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut aprobat prin legile anuale ale bugetului asigurărilor sociale de stat;

k) *punctaj anual* - numărul de puncte realizat de asigurat pe parcursul unui an calendaristic, obținut prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare;

l) *număr total de puncte realizate* – numărul total de puncte corespunzător stagiului de cotizare realizat, la care se adaugă numărul de puncte corespunzătoare stagiului potențial și cel aferent perioadelor asimilate;

m) *riscuri asigurate* - evenimentele care, la producerea efectelor lor, obligă sistemul public de pensii să acorde asiguraților prestațiile de asigurări sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi;

n) *stagiu de cotizare* – perioada de timp pentru care s-au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

o) *stagiu minim de cotizare* - perioada minimă de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiu de cotizare pentru a putea beneficia de pensie pentru limită de vârstă sau de pensie de invaliditate, și care nu cuprinde perioadele asimilate;

p) *stagiu complet de cotizare* - perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiu de cotizare, pentru a putea beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau a pensiei anticipată;

q) *stagiu potențial* - perioada de timp prevăzută de prezenta lege, considerată stagiu de cotizare și acordată la calculul pensiei de invaliditate, ca o creditare pentru stagiul de cotizare nerealizat din cauza afecțiunilor invalidante;

r) *vârstă standard de pensionare* - vârsta stabilită de prezenta lege, pentru bărbați și femei, în raport cu anul și luna nașterii, de la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege;

s) *sisteme proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii* – acele sisteme de pensii ale căror organizare și funcționare sunt reglementate de alte acte normative;

ș) *pensionar* – persoana care beneficiază de pensie de asigurări sociale și a realizat cel puțin stagiul minim de cotizare de 15 ani, precum și nevăzătorii care au realizat 1/3 din stagiul complet de cotizare.

t) *salariul lunar brut/câștigul salarial brut* - veniturile din salarii sau asimilate salariilor care au constituit/constituie baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, conform legislației în vigoare, pentru perioadele ulterioare datei de 31 martie 2001;

ț) *nevăzător* - persoana care prezintă cecitate absolută din cauza căreia este încadrată în grad de handicap grav.

Art. 4 - (1) Administrarea sistemului public de pensii se realizează prin Casa Națională de Pensii Publice, denumită în continuare CNPP, care funcționează și îndeplinește atribuții potrivit prezentei legi.

(2) În subordinea CNPP funcționează case județene de pensii, în fiecare municipiu - reședință de județ, precum și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite în continuare case teritoriale de pensii.

(3) CNPP poate înființa, desființa sau reorganiza case locale de pensii, în funcție de numărul și structura asiguraților și beneficiarilor, care funcționează sub conducerea și controlul casei județene de pensii, respectiv ale Casei de Pensii a Municipiului București.

Art. 5 - (1) Asigurații sistemului public de pensii pot fi cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România.

(2) Pot fi asigurați ai sistemului public de pensii și cetățenii români, cetățenii altor state și apatrizii care nu au domiciliul sau reședința în România, în condițiile prevăzute de instrumentele juridice cu caracter internațional la care România este parte.

(3) În aplicarea instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte, la stabilirea obligațiilor sau la acordarea beneficiilor ce le revin asiguraților și beneficiarilor sistemului public de pensii care au locul de ședere permanentă pe teritoriul altui stat, dar care dețin și documente valabile care atestă domiciliul în România, va prevala criteriul locului de ședere obișnuită, sub rezerva dispozițiilor contrare prevăzute în respectivele instrumente juridice.

(4) Asigurații au obligația să plătească contribuții de asigurări sociale și au dreptul să beneficieze de prestații de asigurări sociale, conform prezentei legi.

Art. 6 - (1) În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, următoarele persoane:

I. a) persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă;

b) funcționarii publici;

c) alte persoane care realizează venituri asimilate salariilor pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale, potrivit Codului fiscal.

II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperăției meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu cele ale persoanelor prevăzute la pct. I;

III. persoanele care beneficiază de drepturi bănești lunare, ce se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, denumite în continuare șomeri;

IV. persoanele care realizează venituri din activități independente și/sau din drepturi de proprietate intelectuală, pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale, potrivit Codului fiscal.

(2) Orice persoană care a realizat stagiul minim de cotizare de 15 ani se poate asigura în sistemul public de pensii în baza unui contract de asigurare facultativă.

(3) În sistemul public de pensii se poate încheia contract de asigurare facultativă și pentru perioade de timp de maximum 5 ani anteriori lunii încheierii contractului, în care persoana nu a realizat stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, cu respectarea prevederilor alin.(2).

(4) Contractul de asigurare facultativă prevăzut la alin. (3) se poate încheia numai de către persoana care, pe perioada anterioară prevăzută la alin.(3), avea vârsta legală de încadrare în muncă potrivit legii.

(5) Perioada pentru care se încheie contractul de asigurare facultativă prevăzut la alin. (3) constituie stagiul de cotizare și se valorifică pentru obținerea unei pensii potrivit prezentei legi.

Art. 7 - (1) Persoanele juridice sau fizice la care își desfășoară activitatea asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II, precum și asigurații care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, alții decât cei care depun declarație individuală de asigurare, persoanele juridice și fizice care achită drepturile bănești ale asiguraților prevăzuți la art. 6 alin.(1) pct. IV, denumite în continuare *angajatori sau entități asimilate angajatorului*, cât și instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj pentru șomerii prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. III, sunt obligate să întocmească și să depună, la organul fiscal central, declarația nominală de asigurare.

(2) În situația în care se constată erori în cuprinsul declarațiilor prevăzute la alin. (1), indiferent de cauzele producerii acestora, și/sau modificări ale datelor pe

baza cărora se stabilesc stagiul de cotizare, punctajul lunar, punctajul anual și numărul total de puncte ale asiguratului, persoanele juridice sau fizice prevăzute la alin. (1) sunt obligate să întocmească și să depună, conform reglementărilor fiscale, o declarație nominală de asigurare rectificativă.

(3) Termenele și modalitățile de depunere a declarațiilor prevăzute de la alin. (1) și (2) sunt prevăzute de Codul fiscal.

Art. 8 - (1) Pentru perioadele de după 31 martie 2001, informațiile preluate din declarația nominală de asigurare prevăzută la art. 7 alin. (1) și (2), precum și din declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat prevăzută de Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, constituie elementele pe baza cărora se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, punctajul lunar și punctajul anual pentru asigurații sistemului public de pensii.

(2) În situațiile în care, pentru perioadele prevăzute la alin. (1), derularea raporturilor de muncă sau de serviciu nu poate fi dovedită prin declarația nominală de asigurare, în vederea stabilirii stagiului de cotizare, a punctajului lunar și a punctajului anual, pot fi valorificate și alte acte doveditoare, întocmite în condițiile legii.

(3) Obligația prezentării actelor doveditoare prevăzute la alin. (2) revine persoanei în cauză ori reprezentantului legal al acesteia.

Art. 9 – (1) Persoanele prevăzute la art. 6 alin.(1) pct. IV sunt asigurate în sistemul public de pensii pe baza declarației individuale de asigurare sau, după caz, pe baza declarației nominale de asigurare, înregistrate la organul fiscal competent.

(2) Termenele și modalitățile de depunere a declarațiilor de la alin. (1) sunt prevăzute de Codul fiscal.

Art. 10 - (1) Contractul de asigurare facultativă prevăzut la art. 6 alin. (2) și (3) se încheie între persoana interesată sau, după caz, reprezentantul legal ori mandatarul acesteia, desemnat prin procură specială și casa teritorială de pensii competentă, în funcție de domiciliul persoanei interesate.

(2) Contractul de asigurare facultativă se încheie în formă scrisă și produce efecte de la data înregistrării acestuia la casa teritorială de pensii.

Art. 11 – (1) Venitul asigurat înscris în contractul de asigurare facultativă prevăzut la art. 6 alin. (2) poate fi modificat, din inițiativa asiguratului, prin încheierea unui act adițional la contractul de asigurare facultativă.

(2) Venitul asigurat înscris în contractul de asigurare facultativă prevăzut la art. 6 alin. (2), în baza căruia se calculează contribuția de asigurări sociale se

modifică, din inițiativa asiguratorului, respectiv a casei teritoriale de pensii, prin notificarea asiguratului, ori de câte ori venitul lunar asigurat este mai mic decât nivelul minim prevăzut de lege.

Art. 12 - (1) În sistemul public de pensii, evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale se realizează pe baza codului numeric personal al asiguratului.

(2) Datele cu caracter personal actualizate pentru toți cetățenii români, cetățenii Uniunii Europene, ai statelor membre ale Spațiului Economic European, ai Elveției și pentru străinii care au înregistrată rezidența/șederea în România, precum și ale persoanelor pentru care CNPP întocmește documentații de plată și/sau efectuează plata unor prestații sociale sunt furnizate acestora gratuit de către Ministerul Afacerilor Interne, prin Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, după caz.

(3) Datele prevăzute la alin. (2) sunt furnizate gratuit, la cererea CNPP și de oricare altă autoritate, instituție publică sau altă instituție care deține astfel de informații.

(4) În vederea realizării atribuțiilor privind evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale, CNPP și casele teritoriale de pensii pot efectua, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, pe bază de protocoale, schimburi de date cu alte instituții publice și autorități.

(5) Conținutul, modalitățile și termenele de transmitere a informațiilor prevăzute la alin. (2) se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 13 - Constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii:

a) perioadele de vechime în muncă realizată până la data de 1 aprilie 2001, pentru care s-a datorat contribuție de asigurări sociale;

b) perioada de la data de 1 aprilie 2001 până la data intrării în vigoare a prezentei legi, în care persoanele au fost asigurate, conform legii, în sistemul public de pensii;

c) timpul util la pensie realizat de agricultori și durata de asigurare, în condițiile reglementate de legislația privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, anterioară datei de 1 aprilie 2001.

Art. 14 - (1) În sistemul public de pensii, perioadele asimilate reprezintă perioadele pentru care nu s-au datorat contribuții de asigurări sociale, în care asiguratul:

a) a beneficiat de pensie de invaliditate;

b) a urmat cursurile de zi ale învățământului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective, ori a unui ciclu de studii universitare,

cu condiția absolvirii acestora/acestui cu diplomă, diplomă de licență, diplomă de master sau diploma de doctor, după caz;

c) a satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus, a fost concentrat, mobilizat sau în prizonierat;

d) a beneficiat, în perioada 1 aprilie 2001 - 1 ianuarie 2006 de indemnizații de asigurări sociale, acordate potrivit legii;

e) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2005, de concediu pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă și boli profesionale;

f) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani;

g) are recunoscută vechime în muncă în baza prevederilor Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare;

h) a realizat perioade necontributive care au constituit vechime în muncă în baza legislației în vigoare până la data de 1 aprilie 2001.

(2) Asigurații care au absolvit mai multe instituții de învățământ superior, sau, după caz, mai multe cicluri de studii universitare de același nivel conform prevederilor alin. (1) lit. b) beneficiază de asimilarea, ca stagiu de cotizare, a unei singure perioade de studii de același nivel, la alegere.

(3) Perioadele prevăzute la alin. (1) se valorifică ca perioadă asimilată numai în situația în care aceste perioade nu se suprapun cu stagii de cotizare realizate în condițiile prezentei legi.

(4) Perioadele asimilate prevăzute la alin. (1) se valorifică pentru obținerea unei categorii de pensie în condițiile prevăzute de prezenta lege.

Art. 15 - (1) Pentru perioadele ulterioare datei intrării în vigoare a prezentei legi, care reprezintă, conform legii, stagiu de cotizare realizat în condiții deosebite sau în condiții speciale se acordă perioade suplimentare, care constituie perioade asimilate, după cum urmează:

a) 3 luni pentru fiecare an lucrat în condiții deosebite de muncă;

b) 6 luni pentru fiecare an lucrat în condiții speciale de muncă.

(2) Constituie perioade asimilate și perioada suplimentară la vechimea în muncă acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I, a II-a, precum și perioada suplimentară acordată pentru stagiul de cotizare realizat în condiții speciale și condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001 și până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) Constituie perioade asimilate și alte perioade suplimentare la vechimea în muncă acordate în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001.

(4) Perioadele asimilate prevăzute la alin. (1) – (3) se valorifică pentru obținerea unei categorii de pensie în condițiile prevăzute de prezenta lege.

Art. 16 - (1) Constituie stagiul de cotizare perioadele de timp pentru care asigurații datorează și plătesc contribuții de asigurări sociale în sistemul public de pensii din România, precum și în alte țări, în condițiile stabilite prin instrumente juridice cu caracter internațional la care România este parte.

(2) La stabilirea prestațiilor de asigurări sociale se iau în considerare stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii din România, precum și perioadele de asigurare realizate sau recunoscute conform legislației altor țări, în condițiile reglementate prin instrumente juridice cu caracter internațional la care România este parte.

(3) În sistemul public de pensii, obligațiile și prestațiile de asigurări sociale se achită în moneda națională.

(4) În cazul drepturilor salariale sau veniturilor asigurate, stabilite în moneda altor țări pe teritoriul României, contribuțiile se plătesc în lei la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională a României din data stabilită pentru plata acestor drepturi.

TITLUL II

Bugetul asigurărilor sociale de stat

Art. 17 - (1) Bugetul asigurărilor sociale de stat cuprinde veniturile și cheltuielile sistemului public de pensii.

(2) CNPP înaintează anual Ministerului Muncii și Justiției Sociale propunerile pentru elaborarea proiectului legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru partea de cheltuieți.

(3) CNPP are calitatea de creditor bugetar numai pentru veniturile bugetare pe care le administrează, reprezentând contribuții de asigurări sociale datorate de persoanele fizice asigurate pe bază de contract de asigurare facultativă, precum și alte venituri ale bugetului asigurărilor sociale de stat, conform legii.

(4) CNPP și unitățile din subordinea acesteia efectuează cheltuieli în limita aprobată prin buget și a creditelor bugetare deschise, în condițiile legii.

(5) În situația în care legea bugetului asigurărilor sociale de stat nu a fost adoptată cu cel puțin 3 zile înainte de expirarea exercițiului bugetar, se aplică în

continuare prevederile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul precedent, până la adoptarea noului buget.

Art. 18 - Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat provin din:

a) contribuții de asigurări sociale, dobânzi și penalități de întârziere, precum și din alte venituri, potrivit legii;

b) sume alocate de la bugetul de stat pentru echilibrarea bugetului asigurărilor sociale de stat, care se aprobă prin legile bugetare anuale;

c) comisioane achitate CNPP de către administratorii fondurilor de pensii administrate privat, datorate pentru operațiunile administrative și financiare efectuate în procedurile de evidență și colectare a contribuțiilor de asigurări sociale datorate acestor fonduri, conform prevederilor Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 19 - Comisionul prevăzut la art. 18 lit. c) reprezintă o cotă procentuală de 0,5% aplicată lunar asupra sumei totale ce face obiectul operațiunii financiare efectuată pentru fiecare fond de pensii administrat privat.

Art. 20 - (1) Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat acoperă contravaloarea prestațiilor de asigurări sociale din sistemul public de pensii, cheltuielile privind organizarea și funcționarea sistemului public de pensii, finanțarea unor investiții proprii, alte cheltuieli prevăzute de lege.

(2) Din veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat se prelevă anual până la 3% pentru constituirea unui fond de rezervă.

(3) Fondul de rezervă cumulat nu poate depăși nivelul cheltuielilor prevăzute pentru anul bugetar respectiv.

(4) Fondul de rezervă se utilizează pentru acoperirea prestațiilor de asigurări sociale în situații temeinic motivate sau a altor cheltuieli ale sistemului public de pensii, aprobate prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(5) Fondul de rezervă se constituie în anii în care bugetul asigurărilor sociale de stat nu primește sume pentru echilibrare, potrivit art. 18 lit. b), și numai după acoperirea deficitelor din anii precedenți ale bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 21 - (1) Pentru asigurații sistemului public de pensii, cu excepția acelor care au încheiat contracte de asigurare facultativă, Agenția Națională de Administrare Fiscală, denumită în continuare ANAF, are obligația de a transmite CNPP informațiile necesare stabilirii, în sistemul public de pensii, a stagiului de cotizare realizat și a punctajului lunar, în vederea acordării prestațiilor de asigurări sociale prevăzute de prezenta lege. Informațiile necesare cuprind cel puțin evidența obligațiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat datorate și plătite de angajatori și/sau de asigurați, precum și eventualele rectificări ale declarațiilor de asigurare.

(2) Procedura de transmitere a informațiilor prevăzute la alin.(1), precum și alte elemente necesare se stabilesc prin protocol încheiat între ANAF și CNPP.

(3) Instituțiile prevăzute la alin. (1) își acordă reciproc și gratuit accesul la informațiile referitoare la declararea/achitarea contribuțiilor de asigurări sociale din bazele de date pe care le au în administrare.

(4) Anual, după depunerea declarațiilor fiscale, ANAF transmite CNPP veniturile realizate de persoanele fizice, altele decât cele care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor.

Art. 22 - (1) Excedentele anuale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pot fi utilizate în anul următor, potrivit destinațiilor aprobate prin lege, după regularizarea cu bugetul de stat, în limita sumelor permise de acesta, potrivit prevederilor art. 18 lit. b).

(2) Eventualul deficit curent al bugetului asigurărilor sociale de stat se acoperă din fondul de rezervă.

(3) Deficitul din anii precedenți și din anul curent al bugetului asigurărilor sociale de stat rămas după utilizarea fondului de rezervă se finanțează din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului.

Art. 23 - Disponibilitățile bănești ale bugetului asigurărilor sociale de stat sunt purtătoare de dobânzi, nivelul dobânzilor stabilindu-se prin convenții încheiate de CNPP cu Trezoreria Statului.

Art. 24 - În mod excepțional, în situații motivate, pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat, după epuizarea fondului de rezervă, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat se completează cu sume care se alocă de la bugetul de stat.

TITLUL III

Contribuția de asigurări sociale

Art. 25 - (1) Contribuabilii la sistemul public de pensii, sunt cei care datorează și plătesc, după caz, contribuția de asigurări sociale, respectiv:

a) persoanele fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, definite conform Codului fiscal;

- b) persoanele fizice care realizează venituri din activități independente, definite conform Codului fiscal;
- c) persoanele fizice care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, definite conform Codului fiscal;
- d) persoanele fizice care beneficiază de drepturi bănești lunare ce se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii;
- e) persoanele fizice care beneficiază de indemnizații de asigurări sociale de sănătate;
- f) persoanele juridice și fizice care au calitatea de angajatori, precum și entitățile asimilate angajatorilor.

(2) Sunt contribuabili ai sistemului public de pensii și persoanele fizice care sunt asigurate, conform prezentei legi, pe baza contractului de asigurare facultativă.

(3) Cotele contribuțiilor de asigurări sociale sunt următoarele:

a) 25 %, în situația persoanelor fizice prevăzute la alin. (1) lit. a) – e) care datorează contribuția de asigurări sociale sau pentru care există obligația plății contribuției de asigurări sociale, conform prevederilor Codului fiscal;

b) 4%, datorată de către persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora, în cazul condițiilor deosebite de muncă;

c) 8% datorată de către persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora, în cazul condițiilor speciale de muncă.

(4) În cota contribuției de asigurări sociale prevăzute la alin. (3) lit. a) este inclusă și cota de contribuție aferentă fondurilor de pensii administrate privat, prevăzută de Legea nr. 411/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare .

Art. 26 - Condițiile de muncă în care se desfășoară activitatea asiguraților din sistemul public de pensii pot fi normale, deosebite și speciale.

Art. 27 - Sunt încadrate în condiții deosebite, locurile de muncă stabilite în baza criteriilor și metodologiei prevăzute de legislația în vigoare la data încadrării acestora.

Art. 28 - (1) În sensul prezentei legi, locurile de muncă în condiții speciale sunt cele din:

a) unitățile miniere, pentru personalul care își desfășoară activitatea în subteran cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă;

b) activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare, zonele I și II de expunere la radiații;

c) aviația civilă, pentru personalul navigant prevăzut în anexa nr. 1;

d) activitățile și unitățile prevăzute în anexele nr. 2 și 3;

e) activitatea artistică desfășurată în profesiile prevăzute în anexa nr. 4.

(2) Alte locuri de muncă în condiții speciale decât cele prevăzute la alin. (1) pot fi stabilite prin lege.

(3) Metodologia și criteriile de încadrare a locurilor de muncă în condiții speciale se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

(4) Periodic, din 5 în 5 ani, locurile de muncă în condiții speciale de muncă prevăzute la alin. (1) lit. d) sunt supuse procedurii de reevaluare a încadrării în condiții speciale, stabilită prin hotărâre a Guvernului.

(5) Perioada până la care se face reînnoirea avizului de încadrare a locurilor de muncă în condiții speciale constituie stagiul de cotizare în condiții speciale de muncă, pentru care angajatorii datorează și plătesc, cota de contribuție de asigurări sociale pentru condiții speciale de muncă.

(6) Constituie stagiul de cotizare realizat în condiții speciale de muncă și perioadele în care un asigurat care își desfășoară activitatea în condiții speciale de muncă se află în concediu pentru incapacitate temporară de muncă și/sau în concediu de odihnă, dacă cel puțin în ziua premergătoare concediului a lucrat în locuri de muncă încadrate în astfel de condiții de muncă și pentru care angajatorii datorează și plătesc contribuția de asigurări sociale.

Art. 29 - În situația contractului de asigurare facultativă contribuția de asigurări sociale se datorează de la data încheierii acestuia, în cota prevăzută la art. 25 alin. (3) lit. a).

Art. 30 - (1) Plata contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (2) se face lunar de către aceștia sau, în numele lor, de către orice altă persoană, în contul casei teritoriale de pensii la care sunt asigurați, în baza contractului de asigurare.

(2) Plata contribuției de asigurări sociale, în cazul asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (2), se poate face și anticipat, pentru perioada de până la sfârșitul anului calendaristic. În aceste situații, stagiul de cotizare este corespunzător timpului efectiv parcurs în interiorul perioadei pentru care s-a efectuat plata.

Art. 31 - (1) Plata contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (3) se efectuează într-o singură tranșă sau eşalonat, în tranșe lunare, în termen de un an de la data încheierii contractului de asigurare facultativă.

(2) Contractul de asigurare facultativă încheiat conform prevederilor art. 6 alin.(3) își încetează aplicabilitatea la data la care contribuția de asigurări sociale datorată în baza acestuia este achitată în întregime.

(3) În situația în care la expirarea termenului de un an, prevăzut la alin. (1), contribuția de asigurări sociale datorată nu este achitată în întregime, stagiul de cotizare se constituie corespunzător plății efectuate.

Art. 32 - (1) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale, în cazul asiguraților sistemului public de pensii, cu excepția acelor care sunt asigurați în baza contractului de asigurare facultativă, este prevăzută de Codul fiscal.

(2) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale, în cazul persoanelor juridice și fizice care au calitatea de angajatori, precum și al entităților asimilate angajatorilor, este prevăzută de Codul fiscal.

Art. 33 - (1) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (2) o constituie venitul lunar asigurat înscris în contractul de asigurare facultativă, care nu poate fi mai mic decât câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(2) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (3) o constituie cel puțin câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat în vigoare la data încheierii contractului de asigurare facultativă.

Art. 34 - (1) Nu se datorează contribuție de asigurări sociale asupra sumelor expres exceptate de Codul fiscal.

(2) Sumele asupra cărora nu se datorează contribuția de asigurări sociale nu se iau în considerare la stabilirea prestațiilor din sistemul public de pensii.

Art. 35 - (1) Contribuția de asigurări sociale prevăzută de lege pentru persoanele fizice care au calitatea de angajați sau pentru care există obligația plății contribuției de asigurări sociale conform Codului fiscal, se plătește lunar de către angajator împreună cu contribuția de asigurări sociale pe care acesta o datorează, după caz, în calitate de contribuabil, bugetului asigurărilor sociale de stat.

(2) Contribuția la fondul de pensii administrat privat, care este parte din contribuția de asigurări sociale prevăzută pentru persoanele fizice care au calitatea de angajați sau pentru care există obligația plății contribuției de asigurări sociale, datorată la sistemul public de pensii, se transmite de CNPP fondurilor de pensii administrate privat.

(3) Lunar, până cel târziu în data de 20 a lunii următoare celei în care plătitorii au depus declarația nominală de asigurare, CNPP transmite fiecărui administrator lista nominală de virare a sumelor către fondul de pensii pe care acesta îl administrează.

(4) Lunar, până cel târziu în data de 20 a lunii următoare celei în care angajatorul a depus declarația nominală de asigurare, CNPP virează către fiecare fond de pensii administrat privat, de la bugetul asigurărilor sociale de stat, suma

reprezentând contribuțiile datorate acestor fonduri, după reținerea comisionului prevăzut la art. 19 alin..

Art. 36 - (1) În cazul asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (2), termenul de plată a contribuției de asigurări sociale este până la data de 25 a lunii următoare celei pentru care se datorează contribuția.

(2) Pentru ceilalți asigurați ai sistemului public de pensii, alții decât cei prevăzuți la alin. (1) și art. 6 alin. (3), termenul de plată a contribuției de asigurări sociale este prevăzut de Codul fiscal.

Art. 37 - Activitatea privind administrarea creanțelor provenind din contribuții de asigurări sociale, datorate de persoanele fizice, contribuabili ai sistemului public de pensii, cu excepția celor prevăzute la art. 6 alin. (2) și (3), și de persoanele fizice sau juridice care au calitatea de angajator sau entitățile asimilate angajatorilor, precum și constatarea și sancționarea contravențiilor, se realizează de organul fiscal central, în baza prevederilor Codului de procedură fiscală.

Art. 38 - Pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (2) și (3) activitatea de colectare a contribuțiilor de asigurări sociale se realizează de CNPP, prin casele teritoriale de pensii.

Art. 39 – (1) În situația asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (2), plata cu întârziere a contribuției de asigurări sociale generează obligația de plată a unor dobânzi și penalități de întârziere, conform reglementărilor legale în materie. Cotele dobânzilor și penalităților de întârziere sunt cele stabilite prin Codul de procedură fiscală.

(2) Sumele reprezentând dobânzi și penalități de întârziere se fac venit la bugetul asigurărilor sociale de stat și se calculează conform reglementărilor legale în materie.

(3) Calculul dobânzilor și penalităților de întârziere se efectuează de către casa teritorială de pensii, competentă conform legii.

Art. 40 – (1) În sistemul public de pensii stagiul de cotizare se constituie din însumarea perioadelor pentru care s-a datorat și plătit contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat de către asigurat și, după caz, de către angajator.

(2) În situația asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV care au depus declarația individuală de asigurare, dacă la definitivarea anului fiscal se constată că venitul net/brut anual realizat la sfârșitul anului este mai mic decât suma reprezentând 12 salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată și aceștia au plătit contribuție de asigurări sociale, stagiul de cotizare se determină prin raportarea

venitului la care s-a achitat contribuția de asigurări sociale la salariul minim brut pe țară garantat în plată.

(3) În situația persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (2), asigurate pe baza contractului de asigurare facultativă, stagiul de cotizare se constituie din însumarea perioadelor pentru care s-a datorat și plătit, conform legii, contribuția de asigurări sociale, inclusiv dobânzile și penalitățile de întârziere aferente.

(4) Dobânzile și penalitățile de întârziere datorate de persoanele prevăzute la alin. (3) se încasează de către casa teritorială de pensii competentă.

Art. 41 - (1) Contractul de asigurare facultativă prevăzut la art. 6 alin. (2) poate fi reziliat la inițiativa oricăreia dintre părți, conform clauzelor prevăzute în contract.

(2) Contractul de asigurare facultativă prevăzut la art. 6 alin. (2) se reziliază, din inițiativa casei teritoriale de pensii, în cazul neplății contribuției de asigurări sociale pentru o perioadă de 3 luni consecutive.

(3) Rezilierea contractului de asigurare facultativă potrivit alin.(2) se face începând cu data de întâi a lunii următoare celei pentru care s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

(4) În cazul rezilierii contractului de asigurare facultativă, contribuțiile de asigurări sociale achitate nu se restituie, iar stagiul de cotizare astfel realizat se determină prin raportarea sumelor plătite la cota de contribuție de asigurări sociale aplicată asupra câștigului salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 42 - (1) Contractul de asigurare facultativă încetează de drept la data decesului asiguratului.

(2) Eventualele sume neachitate până la data decesului, reprezentând contribuții de asigurări sociale și, după caz, dobânzi și penalități, nu se mai urmăresc. Stagiul de cotizare se constituie numai din perioadele pentru care s-au plătit sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale și, după caz, dobânzile și penalitățile calculate.

(3) În situațiile în care, conform prevederilor art. 30 alin. (2), sunt efectuate plăți anticipate pentru perioade ulterioare datei decesului, sumele plătite pentru aceste perioade, reprezentând contribuție de asigurări sociale, se restituie, la cerere, persoanelor prevăzute la art. 129 alin. (1).

(4) În situațiile prevăzute la alin. (3), constituie stagiul de cotizare perioada pentru care s-a plătit contribuția de asigurări sociale până la data decesului.

Art. 43 – În sistemul public de pensii stagiul de cotizare realizat de asigurați, precum și perioadele asimilate se determină în ani, luni și zile calendaristice.

Art. 44 – Stagiul de cotizare se certifică, la cererea asiguratului sistemului public de pensii, de către CNPP/casele teritoriale de pensii.

TITLUL IV

Prestații de asigurări sociale

Art. 45 – În sistemul public de pensii se acordă următoarele categorii de prestații de asigurări sociale:

- a) pensii;
- b) alte prestații de asigurări sociale

CAPITOLUL I

Pensii

Art. 46 – (1) Persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare prevăzute de prezenta lege, pot beneficia de una dintre următoarele categorii de pensii acordate de sistemul public de pensii:

- a) pensia pentru limită de vârstă;
- b) pensia anticipată;
- c) pensia de invaliditate;
- d) pensia de urmaș.

(2) În sistemul public de pensii o persoană poate beneficia de o singură categorie de pensie dintre cele prevăzute la alin. (1).

SECȚIUNEA 1

Pensia pentru limită de vârstă

Art. 47 – Pensia pentru limită de vârstă se cuvine persoanelor care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare prevăzute de prezenta lege.

Art. 48 - (1) Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

(2) Stagiul minim de cotizare este de 15 ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați.

(3) Stagiul complet de cotizare, care cuprinde și perioadele asimilate, este de 35 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului complet de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

(4) În perioada eșalonării vârstelor standard de pensionare, femeile pot opta pentru pensionare la împlinirea vârstei de 63 de ani sau la vârsta standard de pensionare prevăzută în anexa nr.5.

(5) În situația femeilor care optează pentru pensionare înainte de împlinirea vârstei de 63 de ani potrivit alin.(4), vârstele prevăzute în anexa nr.5 sunt vârste standard de pensionare.

Art. 49 - (1) Persoanele care au realizat stagiul complet de cotizare au dreptul la pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare, după cum urmează:

a) conform tabelului nr. 1, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă;

Tabelul nr. 1

Stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare cu:	
	Ani	Luni
6	1	-
8	1	6
10	2	-
12	2	6
14	3	-
16	3	6
18	4	-
20	4	6
22	5	-
24	5	6
26	6	-
28	6	6
30	7	-

Stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare cu:	
	Ani	Luni
32	7	6
35	8	-

b) conform tabelului nr. 2, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, precum și în situația celor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condiții speciale prevăzute la art. 28 alin. (1);

Tabelul nr. 2

Stagiul de cotizare realizat în grupa I de muncă și condiții speciale (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare cu:	
	Ani	Luni
2	1	-
3	1	6
4	2	-
5	2	6
6	3	-
7	3	6
8	4	-
9	4	6
10	5	-
11	5	6
12	6	-
13	6	6
14	7	-
15	7	6
16	8	-
17	8	6
18	9	-
19	9	6
20	10	-
21	10	6
22	11	-
23	11	6
24 de ani și peste	12	-

(2) Persoanele care au realizat stagii de cotizare atât în sistemul public de pensii, cât și în sisteme neintegrate acestuia beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare, în condițiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b), numai pentru stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii.

Art. 50 - (1) Fac excepție de la prevederile art. 49 alin. (1) lit. b) persoanele care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin:

a) 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. a) pentru care reducerea vârstei standard de pensionare este de 20 de ani;

b) 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. e) pentru care reducerea vârstei standard de pensionare este de 20 de ani;

c) 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. c), d), f) și g) pentru care reducerea vârstei standard de pensionare este de 13 ani.

(2) Vârsta standard de pensionare redusă potrivit prevederilor alin. (1) nu poate fi mai mică de:

a) 45 de ani, în cazul persoanelor prevăzute la alin.(1) lit.a);

b) 50 de ani, în cazul persoanelor prevăzute la alin.(1) lit.b), cu excepția balerinilor și acrobaților pentru care vârsta de pensionare nu poate fi mai mică de 43 de ani pentru femei și 45 de ani pentru bărbați;

c) 50 de ani pentru femei și 52 de ani pentru bărbați, în cazul persoanelor prevăzute la alin.(1) lit. c).

(3) Stagiul complet de cotizare este de:

a) 20 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 20 de ani în locuri de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. a);

b) 25 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 20 de ani în locuri de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. e);

c) 25 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. c), d), f) și g).

Art. 51 - (1) Fac excepție de la prevederile art. 49 alin. (1) lit. b) și persoanele care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin 15 ani în zona I de expunere la radiații sau de cel puțin 17 ani în zona a II-a de expunere la radiații, în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. b).

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) beneficiază de pensie pentru limită de vârstă indiferent de vârstă.

(3) Pentru persoanele prevăzute la alin. (1), stagiul complet de cotizare este de 15 ani, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona I de expunere la radiații, respectiv de 17 ani, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona a II-a de expunere la radiații.

Art. 52 - Persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, dovedit cu certificat de încadrare în grad și tip de handicap cu valabilitate permanentă, după cum urmează:

a) cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condiții de handicap grav, cel puțin stagiul minim de cotizare;

b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condiții de handicap accentuat, un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani;

c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condiții de handicap mediu, stagiul complet de cotizare.

Art. 53 – Nevăzătorii beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, indiferent de vârstă, dacă au realizat ca nevăzător cel puțin 1/3 din stagiul complet de cotizare.

Art. 54 - (1) Frațiunea de an de stagiul de cotizare realizată în grupa I și/sau condiții speciale de muncă, pentru care nu se acordă reducerea vârstei standard de pensionare conform prevederilor art. 49 alin. (1) lit. b), poate fi cumulată cu perioadele de stagiul de cotizare realizate în condiții deosebite de muncă în vederea reducerii vârstei standard de pensionare conform prevederilor art. 49 alin. (1) lit.a).

(2) Reducerile vârstelor standard de pensionare acordate asiguraților sistemului public de pensii, prevăzute la art.49 și de alte acte normative cu caracter special, pot fi cumulate fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani.

(3) Vârstele de pensionare reduse în condițiile alin. (2) nu pot fi mai mici de 50 de ani pentru femei și de 52 de ani pentru bărbați.

Art. 55 - (1) În situația personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, prevederile art. 49 alin. (1) lit. b) se aplică numai în condițiile realizării numărului minim de ore de zbor, salturi sau starturi aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 581/2001 privind criteriile de încadrare a personalului navigant din aviația civilă în condiții speciale de muncă.

(2) Activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare, zonele I și II de expunere la radiații sunt cele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2001 privind stabilirea criteriilor de încadrare a activităților de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare din zonele I și II de expunere la radiații.

(3) Activitățile din anexa nr. 2, avizate în condiții speciale de muncă, realizate în unitățile din anexa nr. 3, se consideră în condiții speciale de muncă numai dacă acestea se desfășoară pe durata programului normal de lucru dintr-o lună.

Art. 56 – (1) Femeile care au realizat stagiul minim de cotizare și care au născut 3 copii și i-au crescut până la vârsta de 16 ani beneficiază de reducerea cu 6 ani a vârstei de pensionare prevăzută în anexa nr. 5.

(2) La reducerea prevăzută la alin. (1) se adaugă câte un an în plus începând cu al patrulea copil.

Art. 57 – (1) Persoanele care au depășit stagiul complet de cotizare prevăzut în anexa nr. 5 cu cel puțin 8 ani pot solicita pensie pentru limită de vârstă cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare prevăzută în anexa nr.5.

(2) La stabilirea stagiului complet de cotizare potrivit alin.(1) se iau în considerare și perioadele asimilate prevăzute la art. 14 alin.(1) lit. b) - h) și art 15.

Art. 58 – Reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută la art. 56 - 57 nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de prezenta lege sau de alte acte normative.

SECȚIUNEA a 2-a

Pensia anticipată

Art.59 - (1) Pensia anticipată se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare prevăzut în anexa nr. 5, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.

(2) La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la art.14 alin.(1) lit. d)-h) și art. 15.

(3) Cuantumul pensiei anticipate se stabilește din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă, prin diminuarea acestuia în raport cu stagiul de cotizare realizat peste stagiul complet de cotizare prevăzut în anexa nr. 5 și cu numărul de luni cu care s-a redus vârsta standard de pensionare, conform tabelului nr. 3.

Tabelul nr. 3

Perioada de cotizare realizată peste stagiul complet de cotizare prevăzut în anexa nr.5	Procentul de diminuare pentru fiecare lună de anticipare (%)
până la un an	0,50
între un an și 2 ani	0,45
între 2 și 3 ani	0,40
între 3 și 4 ani	0,35
între 4 și 5 ani	0,30
între 5 și 6 ani	0,25
între 6 și 7 ani	0,20

Art.60 - La acordarea pensiei anticipate, reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute la art. 59 alin. (1) nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de prezenta lege sau de alte acte normative.

Art. 61 – (1) La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin eliminarea diminuării și, după caz, prin adăugarea eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare și/sau a stagiului asimilat prevăzut la art. 14 alin. (1) lit. a) – c)

(2) Beneficiarul unei pensii anticipate nu poate opta pentru pensie de invaliditate în situația pierderii capacității de muncă.

SECȚIUNEA a 3-a **Pensia de invaliditate**

Art.62 - (1) Pensia de invaliditate se cuvine persoanelor care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) nu au împlinit vârsta standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 5;
- b) au realizat, la data solicitării pensiei de invaliditate, stagiul minim de cotizare de 15 ani;
- c) și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă, din cauza:
  - i. accidentelor de muncă și bolilor profesionale, conform legii;
  - ii. altor boli și accidente care nu au legătură cu munca.

(2) Persoanele care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă și mării mutilați, ca urmare a participării la lupta pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989 ori în legătură cu evenimentele revoluționare din decembrie 1989, care erau cuprinși într-un sistem de asigurări sociale anterior datei ivirii invalidității, au dreptul la pensie de invaliditate în aceleași condiții în care se acordă pensia de invaliditate persoanelor care au suferit accidente de muncă.

Art.63 – (1) Conform criteriilor de evaluare, în raport cu gradul de reducere a capacității de muncă, invaliditatea este:

- a) de gradul I, caracterizată de deficiența funcțională gravă, capacitate de muncă și autoservire diminuate;
- b) de gradul II, caracterizată de deficiența funcțională accentuată, capacitate de muncă diminuată și capacitate de autoservire păstrată;

c) de gradul III, caracterizată de deficiența funcțională medie, capacitate de muncă diminuată și capacitatea de autoservire păstrată;

(2) Pentru orice grad de invaliditate prevăzut la alin. (1), în funcție de natura afectării capacității de muncă și tipul raportului de muncă, capacitatea de muncă poate fi considerată păstrată pentru anumite activități profesionale.

Art. 64 - (1) Criteriile și normele pe baza cărora se face încadrarea în gradele I, II și III de invaliditate se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, cu avizul Ministerului Sănătății.

(2) CNPP, prin intermediul Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, denumit în continuare INEMRCM, organizează, îndrumă și controlează activitatea de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă.

Art. 65 - (1) Evaluarea capacității de muncă, în vederea stabilirii gradului de invaliditate, se face, la cerere, până la data împlinirii vârstei standard de pensionare prevăzută în anexa nr.5, de către medicul specializat în expertiza medicală a capacității de muncă din cadrul INEMRCM, denumit în continuare medic expert al asigurărilor sociale.

(2) Pentru evaluarea capacității de muncă, cererea și documentele medicale ale solicitantului se depun la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă din subordinea INEMRCM, în funcție de domiciliul solicitantului.

(3) În funcție de evoluția indicatorilor statistici privind invaliditatea, la nivelul caselor teritoriale de pensii, președintele CNPP poate dispune, prin ordin, ca încadrarea în grade de invaliditate să se facă numai cu avizul INEMRCM.

(4) În urma examinării clinice, a analizării documentelor medicale prezentate și, după caz, a avizului INEMRCM, medicul expert al asigurărilor sociale completează raportul de expertiză medicală a capacității de muncă și emite decizia medicală asupra capacității de muncă.

(5) În situația în care, pentru emiterea deciziei medicale prevăzute la alin. (4), sunt necesare investigații sau examinări de specialitate suplimentare, medicul expert al asigurărilor sociale propune, după caz, prelungirea duratei concediului pentru incapacitate temporară de muncă, în condițiile legii.

(6) Decizia medicală prevăzută la alin. (4) se emite în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii și se comunică în termen de 10 zile de la emitere. În situațiile prevăzute la alin. (5), termenul de emitere a deciziei medicale se prelungește corespunzător.

(7) Decizia medicală asupra capacității de muncă poate fi contestată, în termen de 30 de zile de la comunicare, la comisiile medicale regionale de contestații.

(8) Comisiile medicale regionale de contestații funcționează în cadrul centrelor regionale de expertiză medicală a capacității de muncă din subordinea INEMRCM.

(9) Până la înființarea centrelor regionale de expertiză medicală a capacității de muncă, organizarea comisiilor medicale regionale de contestații se face prin ordin al președintelui CNPP.

(10) Contestația prevăzută la alin. (7) se soluționează în termen de 45 de zile de la înregistrare. Decizia emisă în soluționarea contestației se comunică în termen de 10 zile de la data soluționării.

(11) Deciziile medicale ale comisiilor medicale regionale de contestații date în soluționarea contestațiilor prevăzute la alin. (7) pot fi atacate la Comisia Superioară de Expertiză Medicală a Capacității de Muncă din cadrul INEMRCM în termen de 15 de zile de la comunicare.

(12) Contestația prevăzută la alin. (11) se soluționează în termen de 45 de zile de la înregistrare prin decizie a Comisiei Superioare din cadrul INEMRCM, care este definitivă. Decizia emisă în soluționarea contestației se comunică în termen de 10 zile de la data soluționării.

(13) Deciziile medicale asupra capacității de muncă necontestate în termen, rămân definitive.

Art. 66 - În vederea efectuării de investigații și examinări de specialitate suplimentare, CNPP, prin INEMRCM, poate încheia contracte de prestări de servicii medicale cu unități sanitare de specialitate, în condițiile legii.

Art. 67 - (1) La stabilirea pensiei de invaliditate se acordă un stagiul potențial, determinat ca diferență între stagiul complet de cotizare prevăzut în anexa nr. 5 și stagiul de cotizare realizat până la data acordării pensiei de invaliditate.

(2) Stagiul potențial rezultat conform alin. (1) nu poate fi mai mare decât stagiul de cotizare pe care persoana l-ar fi putut realiza de la data acordării pensiei de invaliditate până la împlinirea vârstei standard de pensionare, prevăzută în anexa nr. 5, la care poate solicita pensie pentru limită de vârstă.

Art. 68 - (1) Pensionarii de invaliditate încadrați în gradul I de invaliditate au dreptul, în afara pensiei, la o indemnizație pentru însoțitor, în cuantum fix.

(2) Cuantumul indemnizației pentru însoțitor reprezintă 50% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată.

(3) Indemnizația pentru însoțitor se suportă de la bugetul de stat.

(4) În cazul pensionarilor încadrați în gradul I de invaliditate care beneficiază de pensie de invaliditate în mai multe sisteme de asigurări sociale, indemnizația

pentru însoțitor se acordă numai de către ultimul sistem în care aceștia au fost asigurați.

Art. 69 - (1) Pensionarii de invaliditate sunt supuși revizuirii medicale periodice, în funcție de afecțiune, la intervale cuprinse între un an și 3 ani, până la împlinirea vârstelor standard de pensionare, la termenele stabilite de medicul expert al asigurărilor sociale.

(2) După fiecare revizuire medicală, medicul expert al asigurărilor sociale emite o nouă decizie medicală asupra capacității de muncă, prin care se stabilește, după caz:

- a) menținerea în același grad de invaliditate;
- b) încadrarea în alt grad de invaliditate;
- c) redobândirea capacității de muncă.

(3) Dreptul la pensie de invaliditate se modifică sau încetează începând cu luna următoare celei în care s-a emis decizia medicală asupra capacității de muncă, emisă în urma revizuirii medicale.

(4) Persoanele încadrate în grad de invaliditate au obligația să se prezinte pentru revizuirea medicală la termenul stabilit și să prezinte documentele medicale și rezultatele investigațiilor medicale solicitate de medicul expert al asigurărilor sociale.

(5) Revizuirea medicală se poate efectua oricând, atât la cererea pensionarilor, dacă starea sănătății lor s-a îmbunătățit sau, după caz, s-a agravat, precum și din oficiu, ca urmare a convocării justificate de către medicul expert al asigurărilor sociale.

(6) Decizia medicală asupra capacității de muncă emisă la revizuirea medicală urmează aceleași proceduri de contestare și soluționare, conform prevederilor art. 65.

Art. 70 - (1) Nu mai sunt supuși revizuirii medicale pensionarii de invaliditate care:

- a) prezintă invalidități care afectează ireversibil capacitatea de muncă;
- b) au împlinit vârstele standard de pensionare prevăzute de prezenta lege.

(2) Constatarea situațiilor prevăzute la alin. (1) lit. a) se face de către medicul expert al asigurărilor sociale, conform listei de afecțiuni ireversibile prevăzute în hotărârea Guvernului pentru aprobarea criteriilor medicale pe baza cărora se face încadrarea în grade de invaliditate.

(3) În cazul altor afecțiuni ireversibile care nu se regăsesc în lista prevăzută la alin.(2), constatarea situațiilor prevăzute la alin. (1) lit. a) se face de către medicul expert al asigurărilor sociale, numai cu avizul INEMRCM.

Art. 71 - (1) În vederea soluționării cererii de încadrare în grad de invaliditate medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita avizul INEMRCM.

(2) INEMRCM, centrele regionale de expertiză medicală a capacității de muncă, precum și medicul expert al asigurărilor sociale pot convoca, pentru expertizare, persoanele încadrate în grad de invaliditate, precum și persoanele care solicită încadrarea în grade de invaliditate.

(3) Persoanele care solicită încadrarea în grad de invaliditate, precum și persoanele încadrate în grad de invaliditate, au obligația de a se prezenta la convocarea prevăzută la alin. (2). Neprezentarea persoanelor la convocare, precum și refuzul de a efectua investigațiile medicale și examinările necesare pentru evaluarea/expertizarea capacității de muncă, atrag respingerea cererii de încadrare în grad de invaliditate sau după caz, suspendarea plății pensiei.

(4) Încadrarea ulterioară în grad de invaliditate a persoanelor care nu și-au îndeplinit obligația prevăzută la alin. (3) se face numai cu avizul INEMRCM.

(5) Neprezentarea la convocare sau, după caz, refuzul efectuării investigațiilor medicale și examinărilor necesare în vederea evaluării/expertizării capacității de muncă, se comunică caselor teritoriale de pensii, de îndată, de către INEMRCM, centrele regionale de expertiză medicală a capacității de muncă, precum și de către medicul expert al asigurărilor sociale.

(6) În aplicarea prevederilor alin. (1) – (5), INEMRCM emite avize, rapoarte de expertiză medicală a capacității de muncă, precum și decizii medicale asupra capacității de muncă, cu caracter obligatoriu pentru cabinetele de expertiză medicală a capacității de muncă sau centrele regionale de expertiză medicală a capacității de muncă.

Art. 72 - (1) Pensionarii de invaliditate, cu excepția celor prevăzuți la art.70 alin. (1), sunt obligați să urmeze programele recuperatorii întocmite de medicii curanți cu avizul medicului expert al asigurărilor sociale care a emis decizia medicală asupra capacității de muncă, în vederea reintegrării socioprofesionale.

(2) Neîndeplinirea obligației prevăzute la alin. (1) atrage suspendarea plății pensiei începând cu luna următoare constatării.

(3) Medicii experți ai asigurărilor sociale efectuează controlul asupra respectării programelor recuperatorii.

(4) Suspendarea plății pensiei încetează cu luna următoare reluării sau, după caz, începerii programelor recuperatorii.

Art. 73 - (1) La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin adăugarea perioadelor de stagiu de cotizare realizat, conform legii, pe durata pensionării de invaliditate.

(2) Transformarea pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de vârstă, în condițiile prevăzute la alin. (1), se face din oficiu și se acordă cuantumul cel mai avantajos.

(3) Indemnizația pentru însoțitor prevăzută la art.68 se menține și pe durata acordării pensiei pentru limită de vârstă.

(4) Pensionarii de invaliditate nu pot opta pentru pensie anticipată.

SECȚIUNEA a 4-a

Pensia de urmaș

Art. 74 - Pensia de urmaș se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor, dacă susținătorul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii.

Art. 75 - Copiii au dreptul la pensie de urmaș:

- a) până la vârsta de 16 ani;
- b) dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani;
- c) pe toată durata invalidității, de orice grad, dacă aceasta s-a ivit în perioada în care se aflau în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) sau b).

Art. 76 - (1) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș pe tot timpul vieții, la împlinirea vârstei standard de pensionare, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin 15 ani.

(2) În cazul în care durata căsătoriei este mai mică de 15 ani, dar de cel puțin 10 ani, cuantumul pensiei de urmaș convenit soțului supraviețuitor se diminuează cu 0,5% pentru fiecare lună, respectiv cu 6% pentru fiecare an de căsătorie în minus.

Art. 77 - (1) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de vârstă, pe perioada în care este invalid de gradul I sau II, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin un an.

(2) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de vârstă și de durata căsătoriei, dacă decesul soțului susținător s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale.

Art. 78 - Soțul supraviețuitor care nu îndeplinește condițiile prevăzute la art. 76 și la art. 77 alin. (1) beneficiază de pensie de urmaș pe o perioadă de 6 luni de la data decesului, dacă în această perioadă nu realizează venituri brute lunare dintr-o activitate pentru care asigurarea este obligatorie sau dacă acestea sunt mai mici decât

câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 79 - Soțul supraviețuitor care are în îngrijire, la data decesului susținătorului, unul sau mai mulți copii în vârstă de până la 7 ani, beneficiază de pensie de urmaș până la data împlinirii de către ultimul copil a vârstei de 7 ani, dacă în această perioadă nu realizează venituri brute lunare dintr-o activitate pentru care asigurarea este obligatorie sau dacă acestea sunt mai mici decât câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 80 - (1) Pensia de urmaș se stabilește, după caz, din:

a) pensia pentru limită de vârstă aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul, în condițiile legii, susținătorul decedat;

b) pensia de invaliditate gradul I aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul, în cazul în care decesul susținătorului a survenit înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare.

(2) Quantumul pensiei de urmaș se stabilește procentual din numărul total de puncte realizat de susținător aferent pensiei prevăzute la alin. (1) în funcție de numărul urmașilor îndreptățiți, astfel:

a) 50% - pentru un singur urmaș;

b) 75% - pentru 2 urmași;

c) 100% - pentru 3 sau mai mulți urmași.

(3) Copiii și soțul supraviețuitor care au dreptul la o pensie proprie și îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru obținerea pensiei de urmaș după susținătorul decedat, pot opta pentru cea mai avantajoasă pensie.

Art. 81 - Quantumul pensiei de urmaș, în cazul orfanilor de ambii părinți, se stabilește prin însumarea drepturilor de pensie de urmaș, calculate după fiecare părinte.

Art. 82 - În cazul modificării numărului de urmași, pensia se recalculează în conformitate cu dispozițiile art. 80 alin. (2).

Art. 83 - (1) Soțul supraviețuitor care nu optează la pensie de urmaș, poate beneficia, pe lângă pensia proprie, de un ajutor lunar, dacă la data solicitării acestuia, îndeplinește următoarele condiții:

a) a realizat stagiul complet de cotizare, prevăzut în anexa nr. 5;

b) a împlinit vârsta standard de pensionare, prevăzută în anexa nr. 5;

c) nu s-a recăsătorit;

d) durata căsătoriei a fost de cel puțin 10 ani.

(2) Ajutorul lunar prevăzut la alin. (1) se calculează prin aplicarea procentului de 25% asupra cuantumului pensiei susținătorului decedat, aflat în plată sau cuvenit la data decesului, actualizat la data solicitării, după caz.

(3) Suma drepturilor prevăzute la alin. (1) și (2) este cel mult egală cu 80% din salariul minim brut pe țară garantat în plată.

Art. 84 - Persoanele prevăzute la art. 75 lit. c) și la art. 77 alin. (1) sunt expertizate, revizuite medical și au obligația de a urma programele recuperatorii, conform reglementărilor prevăzute pentru pensia de invaliditate.

CAPITOLUL III

Calculul prestațiilor de asigurări sociale

SECȚIUNEA 1

Calculul pensiilor

Art. 85 - (1) Cuantumul pensiei se determină prin înmulțirea numărului total de puncte realizat de asigurat cu valoarea punctului de referință.

(2) La determinarea cuantumului pensiei conform alin. (1) fracțiunile de leu se întregesc la un leu în favoarea pensionarului.

Art. 86 – (1) Valoarea punctului de referință prevăzută la art. 85 alin. (1) reprezintă raportul dintre valoarea punctului de pensie și nivelul mediu al stagiilor de cotizare prevăzute de legislația anterioară, respectiv 25.

(2) Valorile punctului de pensie sunt următoarele:

- a) la data de 1 septembrie 2019 – 1.265 lei;
- b) la data de 1 septembrie 2020 – 1.775 lei;
- c) la data de 1 septembrie 2021 – 1.875 lei;

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, valoarea punctului de referință se stabilește în quantum fix și este de 75 lei.

(4) Începând cu anul 2022, valoarea punctului de referință se majorează anual cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 septembrie a fiecărui an în care se face majorarea și comunicat de Institutul Național de Statistică.

(5) În situația în care indicatorul prevăzut la alin.(4) are valoare negativă, se păstrează ultima valoare a punctului de referință.

Art. 87 - (1) Numărul total de puncte realizate de asigurat se obține din însumarea punctajelor anuale ale acestuia.

(2) Punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate într-un an calendaristic.

(3) Pentru perioadele ulterioare intrării în vigoare a prezentei legi, punctajul lunar se calculează prin raportarea venitului brut lunar realizat sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat din anul respectiv.

(4) În situația asiguraților care, în aceeași perioadă de timp, pe lângă veniturile de natura celor prevăzute de Codul fiscal pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale, dovedesc și venituri asigurate în baza unui contract de asigurare facultativă, la determinarea punctajului lunar se au în vedere veniturile lunare asigurate cumulate.

(5) La calcularea punctajelor anuale și a punctajului lunar se utilizează 5 zecimale.

(6) În situația asiguratului care contribuie la un fond de pensii administrat privat, punctajul lunar stabilit în condițiile prezentei legi se corectează cu raportul dintre cota de contribuție de asigurări sociale datorată la sistemul public de pensii de către asigurat, prevăzută de Codul fiscal, din care s-a dedus cota de contribuție aferentă fondului de pensii administrat privat și cota de contribuție prevăzută pentru persoanele fizice care au calitatea de angajați sau pentru care există obligația plății contribuției de asigurări sociale.

Art. 88. - (1) Pentru perioadele asimilate, la determinarea punctajului lunar al asiguratului se utilizează:

a) cuantumul brut al pensiei de invaliditate, în situația prevăzută la art.14 alin. (1) lit. a);

b) cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, în situațiile prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. d) și e).

(2) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b), c) și f) punctajul lunar este de 0,25 puncte.

(3) În cazul persoanelor care se regăsesc, concomitent, în două sau mai multe dintre situațiile prevăzute la art. 14 alin. (1), se ia în considerare punctajul lunar cel mai avantajos, corespunzător uneia dintre perioadele asimilate stagiului de cotizare.

(4) În cazul persoanelor care se regăsesc în una dintre situațiile prevăzute la art. 14 alin. (1) și care, în aceeași perioadă, au realizat, conform legii, stagii de cotizare ca urmare a încadrării într-o formă de asigurare obligatorie sau voluntară, la calculul punctajului lunar al asiguratului se ia în considerare venitul lunar asigurat.

Art. 89. - (1) Pentru stagiul potențial, acordat persoanelor în drept să obțină o pensie de invaliditate, punctajul lunar este de:

- a) 0,70 puncte pentru gradul I de invaliditate;
- b) 0,55 puncte pentru gradul II de invaliditate;
- c) 0,35 puncte pentru gradul III de invaliditate.

(2) Pentru perioadele în care persoana a fost șomer, la determinarea punctajului lunar se iau în considerare drepturile bănești lunare acordate care au constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale.

(3) Pentru perioadele în care persoana a beneficiat de plăți compensatorii, pentru care s-a achitat contribuția de asigurări sociale din bugetul asigurărilor pentru șomaj, la determinarea punctajului lunar se utilizează drepturile bănești lunare acordate care au constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale.

Art. 90. – Persoanele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite sau condiții speciale, beneficiază de majorarea punctajelor lunare realizate în perioadele respective, după cum urmează:

a) cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, potrivit legii;

b) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii.

SECȚIUNEA a 3-a **Cuantumul minim al pensiilor**

Art. 91. - (1) Începând cu data intrării în vigoare a prevederilor prezentei legi, pentru pensionarii sistemului public de pensii cu domiciliul în România, se instituie cuantumuri minime ale pensiilor.

(2) Pensia minimă reprezintă un prag minim al cuantumului pensiei și se stabilește în procente, minim și maxim, din salariul minim brut pe țară garantat în plată, în funcție de stagiul de cotizare realizat, astfel: procentul minim este de 45%, aferent stagiului minim de cotizare, la care se adaugă câte 1% pentru fiecare an de stagiul de cotizare realizat peste 15 ani, fără a depăși procentul maxim de 75%.

(3) Pensia minimă se acordă pensionarilor dacă nivelul cuantumului pensiei, convenit sau aflat în plată, se situează sub nivelul pensiei minime.

(4) În situația persoanelor care beneficiază, prin cumul, de una din categoriile de pensie prevăzute la art. 46 alin. (1), de pensie din sisteme neintegrate sistemului public de pensii, de pensie din alte state, precum și de drepturi stabilite și plătite de casele teritoriale de pensii în baza unor legi speciale, la acordarea pensiei minime se are în vedere nivelul cuantumurilor însumate ale tuturor acestor venituri.

(5) În situația pensionarilor prevăzuți la art.160 alin.(3), pensia minimă se stabilește, în funcție de stagiul de cotizare realizat, într-un procent de 40% din salariul minim brut pe țară garantat în plată, aferent stagiului minim de cotizare realizat potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a prezentei legi, la care se adaugă câte 1% din salariul minim brut pe țară garantat în plată, pentru fiecare an de stagiul de cotizare realizat între 11 ani și 14 ani inclusiv.

(6) Diferența dintre cuantumul pensiei minime și cuantumul pensiei stabilită potrivit art.85 alin.(1) se suportă din bugetul de stat.

Art. 92. – (1) Prin excepție de la prevederile art.91 alin.(2), beneficiarii de pensie de urmaș au dreptul la pensia minimă calculată în procent de 30% din salariul minim brut pe țară garantat în plată, pentru fiecare urmaș în parte.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul copiilor orfani de ambii părinți, dacă suma drepturilor calculate după fiecare părinte este sub nivelul pensiei minime pentru urmași.

Art. 93. - Cuantumul pensiei minime se modifică ori de câte ori se modifică salariul minim brut pe țară garantat în plată.

CAPITOLUL IV

Stabilirea și plata pensiilor

Art. 94. - (1) Pensia se acordă la cererea titularului dreptului sau reprezentantului legal al acestuia, depusă personal ori prin mandatar desemnat prin procură specială.

(2) Cererea de pensionare poate fi depusă și de altă persoană decât cele prevăzute la alin. (1), dacă cererea este semnată olograf atât de titular, cât și de persoana care o depune.

(3) Cererea de pensionare, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, se înregistrează, în termen de 30 de zile de la data îndeplinirii acestor condiții, la casa teritorială de pensii competentă, în a cărei rază domiciliază titularul.

(4) În aplicarea instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte, persoanele care au locul de ședere permanentă în străinătate pot depune cererea prin care solicită drepturi de pensie din sistemul public de pensii, împreună cu actele prin care se face dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege, la instituția de asigurări sociale competentă din statul de ședere permanentă.

(5) Cererea de pensionare, depusă conform prevederilor alin. (3) sau (4), poate fi retrasă la solicitare, de titular, de reprezentantul legal ori de mandatarul desemnat prin procură specială, până la emiterea deciziei de pensionare.

Art. 95. - (1) În sistemul public de pensii, pensiile se cuvin de la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege, în funcție de categoria de pensie solicitată.

(2) Pensiile se stabilesc prin decizie a casei teritoriale de pensii, emisă în condițiile prevăzute de prezenta lege, și se acordă de la data îndeplinirii condițiilor în cazul în care cererea a fost înregistrată cu respectarea termenului prevăzut la art. 94 alin. (3).

(3) În situația în care cererea este înregistrată cu depășirea termenului prevăzut la art. 94 alin. (3) drepturile se acordă începând cu data înregistrării cererii.

(4) În funcție de elementele specifice fiecărei categorii de pensie, pensiile se acordă și de la o altă dată, după cum urmează:

a) de la data încetării plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, sau, după caz, de la data încetării calității de asigurat, cu excepția persoanelor asigurate pe bază de contract de asigurare facultativă, dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă, în situația pensiei de invaliditate acordate persoanei care, la data emiterii deciziei medicale, are calitatea de asigurat;

b) din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc decesul, dacă cererea a fost depusă în termen de 30 de zile de la data decesului, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei al cărei susținător era pensionar, la data decesului;

c) de la data decesului, dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la această dată, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei al cărei susținător nu era pensionar, la data decesului;

d) de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare, dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la această dată, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei care îndeplinește ulterior decesului susținătorului, condițiile prevăzute de lege, referitoare la vârsta standard de pensionare.

Art. 96. - În sistemul public de pensii, pensiile se plătesc de la data acordării, stabilită prin decizie a casei teritoriale de pensii.

Art. 97. – (1) Admiterea sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie emisă de casa teritorială de pensii, în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii.

(2) În aplicarea instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte, în cazul în care cererea prevăzută la alin. (1) nu a putut fi completată de către solicitant cu toate documentele necesare stabilirii dreptului, în termen de 12 luni de la înregistrare, cererea de pensionare se soluționează prin decizie de respingere.

(3) Termenul prevăzut la alin. (1) se prelungește cu 30 zile în cazul persoanelor care au calitatea de asigurat în luna solicitării, precum și în situația în care, pentru soluționarea cererii, sunt necesare informații suplimentare față de cele existente în dosarul de pensie.

(4) Decizia de pensie cuprinde temeiurile de fapt și de drept în baza cărora se admite sau se respinge cererea de pensionare.

(5) Decizia casei teritoriale de pensii se comunică titularului sau reprezentantului legal care a solicitat pensionarea, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de 10 zile de la data emiterii ori personal, la sediul instituției emitente.

(6) În termenul prevăzut la alin.(5), casa teritorială de pensii emitentă comunică angajatorului, la solicitarea acestuia, în format electronic, faptul că a fost emisă decizia de pensionare.

(7) Decizia de admitere a cererii de pensionare poate fi anulată la cererea pensionarului, în termen de 30 de zile de la comunicare.

Art. 98. - (1) În situația în care, ulterior stabilirii și/sau plății drepturilor de pensie, se constată diferențe între sumele stabilite și/sau plătite și cele legal cuvenite, casa teritorială de pensii operează, din oficiu sau la solicitarea pensionarului, modificările ce se impun, prin decizie de revizuire.

(2) În situația asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV, care au depus declarația individuală de asigurare, dacă la definitivarea anului fiscal, pe baza datelor comunicate de organul fiscal central, se constată diferențe între venitul lunar asigurat utilizat la stabilirea punctajelor lunare avute în vedere la calculul pensiei și cel ales

de contribuabil în declarația individuală de asigurare, casa teritorială de pensii operează, din oficiu, modificările ce se impun, prin decizie de revizuire, care se emite până la data de 31 decembrie a anului în curs pentru anul anterior.

(3) Sumele rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1) și (2) se acordă sau se recuperează, după caz, în cadrul termenului general de prescripție, calculat de la data constatării diferențelor.

(4) Pensia poate fi recalculată prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare, perioadelor asimilate stagiilor de cotizare prevăzute de lege și prin valorificarea altor documente de natură să conducă la modificarea drepturilor de pensie, nevalorificate la stabilirea acesteia.

(5) Pensionarii care realizează stagiul de cotizare după data înscrierii la pensie pot solicita recalcularea pensiei o singură dată într-un an calendaristic, în condițiile legii.

(6) Sumele rezultate în urma aplicării prevederilor art. (4) – (5) se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată solicitarea.

(7) Deciziile de pensie emise în temeiul prevederilor alin. (4) – (5) pot fi anulate, la cererea pensionarului, în termen de 30 de zile de la comunicare.

Art. 99. - (1) În sistemul public de pensii plata pensiei se face lunar.

(2) Pensia se plătește titularului sau reprezentantului legal al acestuia.

Art.100. - (1) Plata pensiei se face, în funcție de opțiunea pensionarului, după cum urmează:

a) la domiciliul pensionarului, în condițiile stabilite prin convențiile încheiate între CNPP și Compania Națională „Poșta Română” – S.A.;

b) în cont curent sau în cont de card, în condițiile stabilite prin convențiile încheiate între CNPP și băncile comerciale, precum și între CNPP și alte instituții de credit, conform legii.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în situația celorlalte drepturi bănești pentru stabilirea și plata cărora competența revine, potrivit legii, caselor teritoriale de pensii.

(3) În situația persoanelor care beneficiază atât de pensie, cât și de alte drepturi bănești, plata drepturilor prevăzute la alin. (1) și (2), se face prin aceeași modalitate de plată, la aceeași adresă sau în același cont curent sau cont de card, pentru toate drepturile cuvenite aceleiași persoane.

(4) CNPP, prin casele teritoriale de pensii, transmite lunar beneficiarilor, prin bănci sau prin Compania Națională „Poșta Română” – S.A., drepturile prevăzute la alin. (1) și (2).

(5) În situația beneficiarilor care au optat pentru efectuarea plății drepturilor prevăzute la alin. (1) și (2) la domiciliu, Compania Națională „Poșta Română” – S.A. remite lunar acestora drepturile bănești și documentul de plată întocmit de CNPP.

(6) În situația beneficiarilor care au optat pentru efectuarea plății drepturilor prevăzute la alin. (1) și (2) în cont curent sau în cont de card, documentul de informare cu privire la sumele plătite, întocmit de CNPP, este transmis lunar la domiciliul acestora, cu serviciul de corespondență standard.

(7) Dacă timp de 3 luni consecutive, drepturile bănești prevăzute la alin. (1) și (2), care se achită la domiciliu, sunt restituite ca neachitate și nu sunt solicitate de beneficiarii în cauză, casa teritorială de pensii procedează la reținerea de la plată a respectivelor drepturi, începând cu luna următoare.

(8) În cazul în care, în următoarele 3 luni de după reținerea de la plată, drepturile bănești prevăzute la alin. (7) nu sunt solicitate de beneficiari, casa teritorială de pensii procedează la suspendarea plății acestora, începând cu luna următoare.

(9) Modelul documentului de plată și al celui de informare, prevăzute la alin. (5) și (6), se aprobă prin ordin al președintelui CNPP.

(10) Prin excepție de la prevederile alin.(1) lit.a), în situația pensionarilor aflați în instituții de asistență socială sau în detenție, plata pensiei se poate face, la cererea titularului, la sediul acestora.

Art. 101. - (1) Cheltuielile cu transmiterea către beneficiar a drepturilor prevăzute la art. 100 alin. (1) și (2), precum și cele cu transmiterea documentelor de informare la domiciliul beneficiarilor din România se suportă din bugetele din care se finanțează drepturile respective și se determină după cum urmează:

a) prin aplicarea unui procent asupra sumelor plătite, în situația în care achitarea drepturilor se face la domiciliul beneficiarilor;

b) prin stabilirea unui tarif, pentru un document de informare, în situația în care beneficiarii au optat pentru plata în cont curent sau în cont de card;

c) prin stabilirea unui comision bancar, negociabil, în situația în care plata drepturilor se face în cont curent sau în cont de card.

(2) Procentul și tariful prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se stabilesc prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(3) Procentul prevăzut la alin. (1) lit. a) se stabilește astfel încât cheltuielile totale de transmitere să nu depășească 1% din valoarea totală a sumelor plătite.

(4) Comisionul bancar prevăzut la alin. (1) lit. c) se stabilește astfel încât cheltuielile totale de transmitere să nu depășească 0,15% din valoarea totală a sumelor plătite.

Art. 102. - (1) Beneficiarii drepturilor bănești stabilite de casele teritoriale de pensii, care nu au domiciliul în România, pot opta pentru transferul în străinătate al acestor drepturi, în condițiile legii.

(2) Prestațiile de asigurări sociale cuvenite beneficiarilor stabiliți în străinătate, pot fi transferate în alte țări, în condițiile reglementate prin instrumente juridice cu caracter internațional la care România este parte, în moneda țărilor respective sau într-o altă monedă asupra căreia s-a convenit.

(3) Cheltuielile generate de transferul în străinătate al prestațiilor de asigurări sociale, inclusiv comisioanele de schimb valutar, se suportă de beneficiar, cu excepția plăților care intră sub incidența Ordonanței de urgență a Guvernului nr.113/2009 privind serviciile de plată, aprobată cu modificări prin Legea nr.197/2010, în cazul acestora din urmă comisioanele fiind suportate, proporțional, de către beneficiar și de către casele teritoriale de pensii.

(4) Cheltuielile generate de transferul din străinătate al prestațiilor de asigurări sociale, cuvenite și neîncasate, se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat.

(5) Pentru a beneficia de drepturile cuvenite din cadrul sistemului public de pensii, beneficiarii drepturilor bănești acordate de casele teritoriale de pensii stabiliți pe teritoriul altor state, denumiți în continuare beneficiari nerezidenți, au obligația de a transmite semestrial, până cel târziu la data de 31 martie, respectiv până la data de 30 septembrie ale fiecărui an, un certificat de viață.

(6) Procedura de transmitere a certificatului de viață se stabilește prin ordin al președintelui CNPP.

Art. 103. - Procedurile referitoare la efectuarea operațiunilor de plată a drepturilor bănești se aprobă prin ordin al președintelui CNPP.

Art. 104. - (1) În sistemul public de pensii, plata pensiei încetează începând cu luna următoare celei în care a intervenit una dintre următoarele cauze:

- a) pensionarul a decedat;
- b) pensionarul nu mai îndeplinește condițiile legale în temeiul cărora i-a fost acordată pensia;
- c) pensionarul de invaliditate, pensionarul urmaș prevăzut la art. 75 lit. c), precum și cel prevăzut la art. 77 alin. (1) și-au redobândit capacitatea de muncă, potrivit legii;
- d) au expirat 12 luni de la data la care pensionarul de invaliditate, pensionarul urmaș prevăzut la art. 75 lit. c) sau cel prevăzut la art. 77 alin. (1) nu s-a prezentat, din motive imputabile lui, la revizuirea medicală obligatorie sau nu a prezentat la termenul de revizuire documentele medicale și rezultatul investigațiilor medicale solicitate de medicul expert al asigurărilor sociale din cadrul caselor teritoriale de pensii, după caz;
- e) au expirat 12 luni de la data la care pensionarul de invaliditate, pensionarul urmaș prevăzut la art. 75 lit. c) sau cel prevăzut la art. 77 alin (1) nu s-a prezentat, din motive imputabile lui, la convocarea prevăzută la art. 71 alin. (2), sau a refuzat

să efectueze investigațiile medicale și examinările necesare în vederea evaluării capacității de muncă, după caz;

f) au expirat 12 luni de la data la care pensionarul de invaliditate, pensionarul urmaș prevăzut la art. 75 lit. c) sau cel prevăzut la art. 77 alin. (1) nu a mai urmat programele recuperatorii prevăzute la art. 72 alin. (1);

g) copilul, beneficiar al unei pensii de urmaș, a împlinit vârsta de 26 de ani, cu excepția situației prevăzute la art. 75 lit. c);

h) pensionarul urmaș a fost condamnat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru infracțiunea de omor sau tentativă de omor, comisă asupra susținătorului;

i) soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii de urmaș, s-a recăsătorit.

j) beneficiarul de pensie a optat pentru indemnizația socială, potrivit art.160.

(2) Modificările intervenite în starea civilă a persoanei, de natură să conducă la încetarea plății pensiei, în conformitate cu prevederile alin. (1) lit. a), se comunică de Ministerul Afacerilor Interne, prin Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date.

(3) Instanțele judecătorești au obligația să comunice, în scris, informațiile de natură să conducă la încetarea plății pensiei, în termen de 10 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate în situația prevăzută la alin. (1) lit. h), casei teritoriale de pensii în evidențele căreia se află pensionarul condamnat.

Art. 105. - (1) În sistemul public de pensii plata pensiei/indemnizației pentru însoțitor se suspendă începând cu luna următoare celei în care a intervenit una dintre următoarele cauze:

a) pensionarul și-a stabilit domiciliul pe teritoriul altui stat, cu care România a încheiat convenție de reciprocitate în domeniul asigurărilor sociale, dacă, potrivit prevederilor acesteia, pensia se plătește de către celălalt stat;

b) pensionarul de invaliditate sau pensionarul urmaș prevăzut la art. 75 lit. c) ori cel prevăzut la art. 77 alin.(1) nu se prezintă la revizuirea medicală la termen ori nu prezintă documentele medicale și rezultatele investigațiilor medicale solicitate de medicul expert al asigurărilor sociale;

c) pensionarul urmaș, prevăzut la art. 75 lit. a), a împlinit vârsta de 16 ani și nu face dovada continuării studiilor;

d) soțul supraviețuitor sau copilul urmaș beneficiar al unei pensii din sistemul public de pensii optează pentru o altă pensie, potrivit legii, din același sistem sau dintr-un alt sistem de asigurări sociale, neintegrat sistemului public de pensii;

e) a expirat termenul de valabilitate al procurii speciale referitoare la plata pensiei;

f) beneficiarul nu prezintă sau nu comunică casei teritoriale de pensii competente, certificatul de viață în termenul prevăzut la art. 102 alin. (5);

g) a expirat termenul prevăzut la art. 100 alin. (7);

h) pensionarul de invaliditate sau pensionarul urmaș prevăzut la art. 75 lit. c) ori cel prevăzut la art. 77 alin. (1) nu prezintă sau nu transmite, înaintea împlinirii termenului de revizuire, documente medicale recente din care să rezulte evoluția bolilor și starea de sănătate prezentă, în cazurile care vizează aplicarea instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte.

i) soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii de urmaș, prevăzut la art. 78 și art. 79, realizează venituri lunare dintr-o activitate pentru care asigurarea este obligatorie dacă acestea sunt mai mari decât câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

j) pensionarul, beneficiar al unei pensii anticipate realizează venituri lunare aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, lit. a) și b) sau pct. II.

(2) În cazul pensionarului de invaliditate gradul I, care are și calitatea de persoană cu handicap grav, plata indemnizației pentru însoțitor, prevăzută la art. 68, se suspendă începând cu luna următoare celei în care optează pentru unul din drepturile prevăzute la art. 42 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În situația copilului, beneficiar al unei pensii de urmaș în condițiile prevăzute la art. 75 lit. b), care nu face dovada continuării studiilor, plata pensiei se suspendă începând cu data de 1 octombrie a anului în curs.

(4) În situația pensionarului de invaliditate sau pensionarului urmaș prevăzut la art. 75 lit. c) ori cel prevăzut la art. 77 alin. (1) care nu se prezintă la convocarea INEMRCM, a centrelor regionale de expertiză medicală a capacității de muncă sau a medicului expert al asigurărilor sociale, ori nu prezintă documentele medicale și rezultatele investigațiilor medicale solicitate, suspendarea plății se face începând cu luna următoare neîndeplinirii obligațiilor prevăzute la art. 71 alin. (3).

(5) Suspendarea plății pensiei și/sau a indemnizației pentru însoțitor se poate face și la cererea pensionarului, situație în care suspendarea plății se face începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată cererea.

Art. 106. - (1) În sistemul public de pensii, reluarea plății pensiei și/sau a indemnizației pentru însoțitor se face după cum urmează:

a) potrivit prevederilor convenției de reciprocitate în domeniul asigurărilor sociale, încheiată de România, în situația prevăzută la art. 105 alin. (1) lit. a);

b) începând cu luna următoare emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă de încadrare în grad de invaliditate, în situația prevăzută la art. 105 alin. (1) lit. b);

c) la cerere, începând cu luna următoare dovedirii reluării programelor recuperatorii, în situația prevăzută la art. 72 alin. (1);

d) de la data suspendării, în baza dovezii privind continuarea studiilor, în situația prevăzută la art. 105 alin. (1) lit. c);

e) la cerere, începând cu luna următoare celei în care a fost înlăturată cauza suspendării, în situația prevăzută la art. 105 alin. (1) lit. i) și j);

f) la cerere, începând cu luna următoare exprimării opțiunii la pensie, pentru situația prevăzută la art. 105 alin. (1) lit. d);

g) la cerere, începând cu luna următoare celei în care a fost eliberată noua procură specială sau, după caz, de la data suspendării, potrivit obiectului mandatului, pentru situația prevăzută la art. 105 alin. (1) lit. e);

h) de la data suspendării, dacă beneficiarul nerezident prezintă/comunică certificatul de viață după expirarea termenelor prevăzute la art. 102 alin. (5);

i) la cerere, începând cu luna următoare celei în care pensionarul de invaliditate gradul I, care are și calitatea de persoană cu handicap grav, optează pentru plata indemnizației pentru însoțitor prevăzută la art. 68;

j) de la data suspendării, pe baza dovezii continuării studiilor, în cazul pensionarului urmaș prevăzut la art. 105 alin. (3), cu excepția copilului urmaș, medic rezident, situație în care, reluarea plății pensiei se face de la data angajării;

k) la cerere, de la data suspendării, în cazul pensiei și/sau a indemnizației pentru însoțitor, suspendate conform prevederilor art. 105 alin.(1) lit. g) și alin.(5).

(2) Plata drepturilor prevăzute la alin. (1) se face cu respectarea termenului general de prescripție și dacă între data suspendării și data reluării plății nu a intervenit, conform legii, o altă cauză de suspendare sau de încetare a plății.

(3) În aplicarea instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte, reluarea plății pensiei, în situația prevăzută la art. 105 alin. (1) lit. h), se face:

a) începând cu luna următoare celei în care au fost transmise documentele medicale recente din care să rezulte evoluția bolilor și starea de sănătate prezentă;

b) de la data suspendării, dacă documentele medicale recente din care să rezulte evoluția bolilor și starea de sănătate prezentă au fost transmise casei teritoriale de pensii în termen de un an de la data suspendării, iar depășirea termenului de revizuire nu îi poate fi imputată pensionarului sau instituției competente de la locul de ședere permanentă;

c) începând cu luna următoare celei în care au fost transmise documentele medicale recente din care să rezulte evoluția bolilor și starea de sănătate prezentă, dacă termenul prevăzut la lit. b) este depășit.

Art. 107. – Încetarea, suspendarea sau reluarea plății pensiei, precum și orice modificare a drepturilor de pensie se fac prin decizie emisă de casele teritoriale de pensii, în condițiile respectării regimului juridic al deciziei de înscriere la pensie.

Art. 108. - Prevederile prezentei legi, referitoare la stabilirea și modificarea drepturilor, la încetarea, suspendarea și reluarea plății acestora, precum și contestarea se aplică și indemnizațiilor acordate prin legi speciale, ale căror stabilire și plată se află, potrivit legii, în competența materială a caselor teritoriale de pensii, cu excepția situațiilor în care legea specială de reglementare dispune altfel.

Art. 109. – În sistemul public de pensii, pensionarii pot cumula pensia cu venituri de orice natură prevăzute de Codul Fiscal, indiferent de nivelul acestora, cu excepția:

- a) soțului supraviețuitor beneficiar al unei pensii de urmaș conform prevederilor art. 78 și art. 79;
- b) pensionarului, beneficiar al unei pensii anticipate, care realizează venituri lunare aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, lit. a) și b) sau pct. II.

Art. 110. - Beneficiarii prestațiilor de asigurări sociale și al celorlalte drepturi stabilite și plătite, conform legii, prin intermediul casei teritoriale de pensii, sunt obligați să comunice acesteia orice schimbare intervenită de natură să conducă la modificarea condițiilor în funcție de care au fost stabilite sau se plătesc aceste drepturi, în termen de 15 zile de la data ivirii schimbării respective.

Art. 111. - (1) Sumele neîncasate de către pensionar, reprezentând pensia pe luna în care a avut loc decesul și/sau, după caz, drepturi restante de pensie, cuvenite și neîncasate până la data decesului, se plătesc unei singure persoane, care are calitatea de soț supraviețuitor, copil, părinte sau, în lipsa acestora, celorlalți moștenitori, în condițiile dreptului comun.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) pot fi solicitate în cadrul termenului general de prescripție.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și în cazul altor drepturi prevăzute de legi speciale pentru care stabilirea și plata revine, conform legii, caselor teritoriale de pensii.

CAPITOLUL V

Alte prestații de asigurări sociale

Art. 112. - În sistemul public de pensii, în afara pensiilor, se mai pot acorda, în condițiile prezentei legi, următoarele prestații:

a) tratament balnear, altul decât cel care, potrivit legii, se suportă de la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, pentru asigurați și pensionari;

b) ajutor de deces, în cazul decesului asiguratului, pensionarului sau a unui membru al familiei unuia dintre aceștia.

Art. 113. - (1) Acordarea prestațiilor privind tratamentul balnear se face prin atribuirea de bilete de tratament solicitanților îndreptățiți, în limita numărului de locuri asigurate în unități de tratament din proprietatea CNPP, precum și a numărului de locuri contractate cu alte unități de profil și a sumelor alocate pentru această prestație prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(2) Asigurații și pensionarii sistemului public de pensii pot beneficia de tratament balnear, în condițiile prezentei legi, după cum urmează:

a) gratuit – persoanele beneficiare de pensie de invaliditate, în cadrul programului de recuperare întocmit de medicul curant, precum și cei prevăzuți la art. 70 alin. (1) lit. a);

b) cu suportarea de către beneficiar a unei contribuții bănești - asigurații sistemului public de pensii ale căror venituri nu depășesc nivelul câștigului salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și pensionarii, alții decât cei prevăzuți la lit. a).

c) cu plata integrală – soțul pensionarului sistemului public de pensii care nu este asigurat în acest sistem, precum și asigurații sistemului public de pensii ale căror venituri depășesc nivelul câștigului salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(3) Durata tratamentului balnear este de 12 - 18 zile.

(4) Contravaloarea prestațiilor acordate în condițiile prevăzute la alin. (2) lit.a) și diferența dintre contravaloarea prestațiilor și contribuția bănească prevăzută la alin. (2) lit. b) se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat.

(5) Criteriile pe baza cărora se acordă bilete pentru tratament balnear, precum și nivelul contribuției bănești individuale a asiguraților și a pensionarilor se aprobă anual, prin ordin al președintelui CNPP.

(6) Locurile de tratament balnear se asigură în unitățile de tratament din proprietatea CNPP prin atribuire directă și, în completare, prin contracte încheiate, potrivit legii, cu alte unități de profil. La încheierea contractelor se va ține seama de gradul de solicitare al stațiunii și de categoria de confort oferită, precum și de nivelul maxim al tarifelor, stabilit de CNPP, ce poate fi suportat din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Art. 114. - Numărul biletelor de tratament balnear, inclusiv cele care se acordă gratuit potrivit prezentei legi, precum și categoriile de persoane beneficiare ale prevederilor unor legi speciale cu caracter reparatoriu, cât și modul de acordare, de distribuire și de decontare a acestora, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 115. - (1) În cazul decesului asiguratului sau al pensionarului se acordă ajutor de deces unei singure persoane care face dovada că a suportat cheltuielile ocazionate de deces și care poate fi, după caz, soțul supraviețuitor, copilul, părintele, tutorele, curatorul sau oricare persoană care face această dovadă.

(2) Dovada prevăzută la alin. (1) se poate face prin orice mijloc de probă admis de lege.

(3) Quantumul ajutorului de deces se stabilește anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat și nu poate fi mai mic decât valoarea câștigului salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 116. - (1) Asiguratul și pensionarul au dreptul la ajutor de deces în cazul decesului unui membru de familie care, la data decesului, nu era asigurat sau beneficiar al unei prestații de asigurări sociale prevăzute la art. 45.

(2) Se consideră membru de familie, în sensul prezentei legi:

a) soțul;

b) copiii proprii, copiii adoptați, copiii aflați în plasament familial sau cei încredințați spre creștere și educare familiei, în vârstă de până la 18 ani sau, dacă își continuă studiile, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani, precum și copiii incapabili de muncă, indiferent de vârstă, dacă și-au pierdut capacitatea de muncă înaintea vârstelor menționate;

c) părinții și bunicii oricărui dintre soți.

(3) Ajutorul de deces convenit pentru un membru de familie reprezintă jumătate din quantumul prevăzut la art. 115 alin. (3).

Art. 117. – În cazul decesului asiguratului, pensionarului sau al unui membru de familie al acestora, ajutorul de deces prevăzut la art. 115 sau 116 poate fi achitat și către o persoană juridică, dacă aceasta face dovada că a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

Art. 118. - (1) Ajutorul de deces se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, în cazul decesului asiguratului, pensionarului sau al unui membru de familie al acestora, sau al unui membru de familie al acestuia.

(2) Acordarea ajutorului de deces se face la cerere, pe baza certificatului de deces și a documentelor justificative și nu este condiționată de realizarea unui anumit stagiu de cotizare.

Art. 119. – (1) Ajutorul de deces se achită în termen de 3 zile lucrătoare de la solicitare, de către casa teritorială de pensii competentă, în cazul decesului pensionarului sau al asiguratului prevăzut la art. 6 alin. (1) pct. I - IV și alin. (2), respectiv al unui membru de familie al acestuia.

Art. 120. - (1) Ajutorul de deces se achită persoanei îndreptățite sau mandatarului desemnat, prin procură specială, de către aceasta.

(2) Ajutorul de deces poate fi solicitat, pe baza actelor justificative, în cadrul termenului general de prescripție prevăzut de lege, calculat de la data decesului, respectiv de la data înregistrării actului de deces în situația declarării morții prin hotărâre judecătorească.

(3) Cuantumul ajutorului de deces solicitat potrivit alin. (1) se achită la nivelul convenit la data decesului.

TITLUL V

Casa Națională de Pensii Publice

Art. 121. - (1) CNPP este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale care administrează sistemul public de pensii.

(2) CNPP se află sub autoritatea Ministerului Muncii și Justiției Sociale. (3) Sediul CNPP este în municipiul București.

(4) Casa de pensii a municipiului București și casele județene de pensii sunt servicii publice, investite cu personalitate juridică.

(5) CNPP are în subordine INEMRCM, care este instituție publică cu personalitate juridică și autonomie științifică.

(6) În cadrul INEMRCM se înființează structuri teritoriale, denumite centre regionale de expertiză medicală a capacității de muncă.

(7) Organizarea și funcționarea INEMRCM, precum și structura organizatorică se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea președintelui CNPP.

(8) CNPP este acționar unic la Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă "TBRCM" - S.A.

(9) CNPP are în subordine Centrul Național de Formare și Pregătire Profesională, ca instituție cu personalitate juridică și autonomie științifică, ale cărui cheltuieli curente și de capital se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat și din fonduri proprii.

(10) Statutul și organizarea Centrului Național de Formare și Pregătire Profesională se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea președintelui CNPP.

Art. 122. - (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, cabinetele teritoriale de expertiză medicală a capacității de muncă trec din subordinea caselor teritoriale de pensii în subordinea INEMRCM.

(2) Personalul cabinetelor teritoriale de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă se preia de către INEMRCM, la care trece activitatea acestora, beneficiind de drepturile salariale prevăzute în anexa nr.II la Legea cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL I

Organizarea CNPP

Art. 123. - (1) Conducerea CNPP este asigurată de un președinte și consiliul de administrație.

(2) Președintele CNPP este numit prin decizie a primului-ministru, la propunerea ministrului muncii și justiției sociale, pentru un mandat de 5 ani, care poate fi reînnoit. Președintele CNPP este și președintele consiliului de administrație.

(3) Președintele exercită o funcție asimilată funcțiilor de demnitate publică.

(4) Președintele are rang de secretar de stat și este salarizat la nivelul prevăzut de lege pentru această funcție.

(5) Consiliul de administrație este compus din 19 membri, respectiv președintele CNPP și 18 membri, care sunt reprezentanți ai Guvernului, patronatelor, sindicatelor și pensionarilor, după cum urmează:

a) președintele CNPP;

b) 5 reprezentanți ai Guvernului, desemnați de ministrul muncii și justiției sociale;

c) 5 reprezentanți ai patronatelor, desemnați de organizațiile patronale reprezentative la nivel național;

d) 5 reprezentanți ai sindicatelor, desemnați de organizațiile sindicale reprezentative la nivel național;

e) 3 reprezentanți ai pensionarilor, desemnați de organizațiile naționale ale pensionarilor.

(6) Membrii consiliului de administrație sunt numiți sau desemnați potrivit prevederilor alin. (5) pe o perioadă de 4 ani.

(7) Consiliul de administrație funcționează în mod legal în prezența a cel puțin 13 dintre membrii săi.

(8) Pe durata exercitării mandatului, membrii consiliului de administrație pot fi revocați de către cei care i-au numit, respectiv desemnat.

(9) În cazul încetării mandatului, ca urmare a revocării, a demisiei sau a decesului, vor fi numite, respectiv desemnate, alte persoane.

(10) Activitatea de secretariat a consiliului de administrație este asigurată de un secretar, numit de președintele CNPP din cadrul personalului acestei instituții.

(11) CNPP și casele teritoriale de pensii au obligația și dreptul să revendice bunurile imobile care au aparținut asigurărilor sociale, cele construite sau achiziționate din fonduri alocate de la bugetul asigurărilor sociale de stat și care au fost trecute în proprietatea statului sau a altor persoane juridice, astfel:

- a) CNPP se consideră urmașul de drept al Casei Centrale a Asigurarilor Sociale;
- b) imobilele care au aparținut asigurărilor sociale, aflate în proprietatea statului, vor fi transmise în proprietatea sau în administrarea CNPP, prin hotărâre a Guvernului;
- c) acțiunile în revendicare pentru reintregirea patrimoniului se pot face atât de CNPP, cât și de casele teritoriale de pensii în a căror rază se află bunurile și elementele de patrimoniu ce urmează să fie revendicate;
- d) toate demersurile făcute până în prezent (notificări, somații) de către CNPP și casele teritoriale de pensii se consideră legal și corect întocmite și sunt valabile în fața instanțelor judecătorești competente potrivit legii să soluționeze respectivele cauze .

Art.124. – (1) Membrii consiliului de administrație prevăzuți la art.123 alin.(5) beneficiază de o indemnizație de ședință în cuantum de 10% din nivelul de salarizare stabilit potrivit art.123 alin.(4).

(2) Indemnizația secretarului consiliului de administrație se stabilește în cuantum de 50% din indemnizația unui membru al consiliului, stabilită potrivit alin.(1).

(3) Totalul sumelor cuvenite unui membru al consiliului de administrație, ca urmare a participării la ședințe, nu poate depăși într-o lună 20% din nivelul de salarizare stabilit potrivit art.123 alin.(4).

(4) Indemnizațiile de ședință stabilite potrivit alin.(1)-(4) se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, cu respectarea prevederilor art. 127.

Art.125. - (1) CNPP își elaborează propriu regulament de organizare și funcționare, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(2) Regulamentul prevăzut la alin.(1) cuprinde în mod obligatoriu atribuțiile consiliului de administrație, ale președintelui CNPP, modul de organizare și funcționare a CNPP.

(3) Numărul de personal al structurilor CNPP, la nivel central și local, nu poate fi mai mic de numărul corespunzător raportului de un salariat la 2000 de asigurați și beneficiari de prestații sociale.

(4) Modul de organizare și funcționare a societății comerciale prevăzute la art. 121 alin. (8) se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

Art. 126. - (1) Ministrul Muncii și Justiției Sociale este ordonator principal de credite pentru bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Ministrul Muncii și Justiției Sociale poate delega atribuțiile prevăzute de dispozițiile legale în vigoare pentru ordonatorul principal de credite bugetare președintelui CNPP.

(3) Directorii executivi ai caselor teritoriale de pensii sunt ordonatori terțiari de credite pentru bugetul asigurărilor sociale de stat.

Art. 127. - Cheltuielile privind organizarea și funcționarea sistemului public de pensii, exclusiv cheltuielile prevăzute la art.101 referitoare la transmiterea către beneficiar a drepturilor, se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat în limita unui procent de până la 3% aplicat asupra cheltuielilor anuale totale prevăzute prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat, inclusiv asupra cheltuielilor din alte surse atrase, în condițiile legii.

CAPITOLUL II

Atribuțiile CNPP și ale caselor teritoriale de pensii

Art. 128. - În aplicarea prevederilor prezentei legi, CNPP îndeplinește, în principal, următoarele atribuții:

a) îndrumă și controlează modul de aplicare a dispozițiilor legale de către casele teritoriale de pensii;

b) furnizează datele necesare pentru fundamentarea și elaborarea bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului de stat;

c) stabilește modalitatea tehnică de evidență a contribuabililor la sistemul public de pensii, a drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale în cazul contractelor de asigurare facultativă, precum și a modului de colaborare cu Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date;

d) publică anual raportul de activitate;

e) organizează cooperarea cu instituții similare din alte țări, în vederea coordonării prestațiilor de asigurări sociale din domeniul propriu de competență, pentru lucrătorii migranți;

f) ia măsuri, în condițiile legii, pentru dezvoltarea și administrarea eficientă a patrimoniului sistemului public de pensii, precum și pentru asigurarea integrității acestuia;

g) asigură evidența la nivel național a tuturor contribuabililor la sistemul public de pensii, pe baza informațiilor transmise de ANAF, respectiv de casele teritoriale de pensii;

h) asigură evidența, la nivel național, a drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale în cazul contractelor de asigurare facultativă, pe baza codului numeric personal;

i) creează arhive electronice care constituie baze de date pentru operațiunile desfășurate în cadrul sistemului public de pensii, conform procedurilor aprobate prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale;

j) coordonează și controlează activitatea INEMRCM;

k) aplică prevederile convențiilor internaționale de asigurări sociale, la care România este parte, precum și ansamblul reglementărilor europene și dezvoltă relații cu organisme similare în domeniul asigurărilor sociale din alte țări, în limita competențelor prevăzute de lege;

l) organizează selecția, pregătirea și perfecționarea profesională a personalului din sistemul public de pensii;

m) asigură introducerea, extinderea, întreținerea și protecția sistemelor automate de calcul și de evidență;

n) asigură reprezentarea în fața instanțelor judecătorești în litigiile în care este parte ca urmare a aplicării dispozițiilor prezentei legi;

o) organizează activitatea privind stabilirea și plata contribuțiilor pentru fondurile de pensii administrate privat, conform dispozițiilor legale în vigoare;

p) asigură exportul în străinătate al prestațiilor stabilite potrivit reglementărilor legale în domeniu;

r) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin dispoziții legale.

Art. 129. - În aplicarea prevederilor prezentei legi, casele teritoriale de pensii îndeplinesc, în principal, următoarele atribuții:

a) colectează și virează contribuțiile de asigurări sociale plătite în baza contractului de asigurare facultativă prevăzut la art. 6 alin. (2) și alin. (3) și contribuțiile pentru bilete de tratament balnear, în condițiile legii;

b) urmăresc încasarea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat, altele decât cele administrate de ANAF;

c) iau măsuri, în condițiile legii, pentru dezvoltarea și administrarea eficientă a patrimoniului sistemului public de pensii, precum și pentru asigurarea integrității acestuia;

d) stabilesc și plătesc prestațiile de asigurări sociale prevăzute de prezenta lege, precum și alte drepturi prevăzute de legi cu caracter special;

e) aplică prevederile convențiilor internaționale de asigurări sociale la care România este parte, precum și ansamblul reglementărilor europene și dezvoltă relații cu organisme similare în domeniul asigurărilor sociale din alte țări, în limita competențelor prevăzute de lege;

f) organizează selecția, pregătirea și perfecționarea profesională a personalului propriu;

g) asigură introducerea, extinderea, întreținerea și protecția sistemelor automate de calcul și de evidență;

h) asigură reprezentarea în fața instanțelor judecătorești în litigiile în care sunt parte ca urmare a aplicării dispozițiilor prezentei legi;

i) asigură exportul în străinătate al prestațiilor stabilite potrivit reglementărilor legale în domeniu;

j) îndeplinesc orice alte atribuții stabilite prin dispoziții legale.

Art. 130. - (1) Realizarea atribuțiilor ce revin caselor teritoriale de pensii, potrivit legii este supusă controlului CNPP.

(2) Realizarea atribuțiilor ce revin CNPP, potrivit legii, este supusă controlului Ministerului Muncii și Justiției Sociale.

Art. 131. - (1) Salarizarea personalului CNPP și al caselor teritoriale de pensii se realizează potrivit Legii cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Cheltuielile curente și de capital ale CNPP, ale caselor teritoriale de pensii, ale INEMRCM și ale centrelor regionale de expertiză medicală a capacității de muncă se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat.

TITLUL VI

Răspunderea juridică

Art. 132. - Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea juridică, potrivit legii.

CAPITOLUL 1

Infrațiuni și contravenții

Art. 133. – Completarea cu date nereale, a înscrisurilor, în format electronic sau pe hârtie, prin care se certifică elemente necesare stabilirii și plății prestațiilor de asigurări sociale, precum și a celorlalte drepturi prevăzute de legile cu caracter special, care se stabilesc și se plătesc prin intermediul caselor teritoriale de pensii, având ca efect denaturarea evidențelor, a cuantumului drepturilor și a datelor referitoare la solicitanți sau, după caz, la titularii drepturilor, constituie infracțiune și se pedepsește potrivit Codului penal.

Art. 134. – Constituie contravenție următoarele fapte:

a) refuzul de a transmite CNPP și caselor teritoriale de pensii, documentele justificative, în vederea aplicării prevederilor art. 149.

b) nerespectarea prevederilor art.110 privind obligația comunicării modificărilor intervenite referitoare la condițiile de acordare și de plată, a prestațiilor de asigurări sociale, precum și a celorlalte drepturi prevăzute de legile cu caracter special, care se stabilesc și plătesc prin intermediul caselor teritoriale de pensii.

Art. 135. – (1) Contravențiile prevăzute la art. 134 se sancționează după cum urmează:

a) cele prevăzute la lit. a) cu 2 puncte-amendă;

b) cele prevăzute la lit. b) cu 0,25 puncte-amendă.

(2) Valoarea unui punct-amendă este egal cu salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată stabilit potrivit legii.

Art. 136. – Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 134 și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 135 se fac de către CNPP, prin casele teritoriale de pensii de către personalul acestora, împuternicit în acest sens.

Art. 137. - Procedura de aplicare a prevederilor art. 134 - 136 se stabilește prin ordin al președintelui CNPP.

Art. 138. - Amenzile contravenționale, aplicate potrivit prevederilor art. 135 și 136, constituie venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Art. 139. - Dispozițiile referitoare la contravenții prevăzute la art. 134 -136 se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL III

Jurisdicția asigurărilor sociale

Art. 140. - (1) Deciziile de pensie emise de casele teritoriale de pensii pot fi contestate, în termen de 45 de zile de la comunicare, la instanța de judecată competentă.

(2) Deciziile de pensie necontestate în termenul prevăzut la alin.(1) sunt definitive.

Art. 141. - Jurisdicția asigurărilor sociale se realizează prin tribunale și curți de apel.

Art. 142. - Tribunalele soluționează în primă instanță litigiile privind:

- a) drepturi și obligații născute în temeiul contractului de asigurări sociale;
- b) deciziile de pensionare emise de casele teritoriale de pensii;
- c) plângerile împotriva proceselor - verbale de contravenție încheiate în baza prezentei legi;
- d) deciziile de recuperare a sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale;
- e) alte drepturi și obligații născute în temeiul prezentei legi.

Art. 143. - (1) Cererile îndreptate împotriva CNPP sau împotriva caselor teritoriale de pensii, având ca obiect drepturile de pensie și alte drepturi prevăzute de legi cu caracter special, se adresează instanței în a cărei rază teritorială își are domiciliul ori sediul reclamantul.

(2) Celelalte cereri, inclusiv cele prevăzute la art. 142 lit. c), se adresează instanței în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau sediul pârâtul.

Art. 144. - (1) Împotriva hotărârilor tribunalelor se poate face numai apel la curtea de apel competentă.

(2) Hotărârile curților de apel, precum și hotărârile tribunalelor neatacate cu apel în termen sunt definitive.

Art. 145. - Prevederile prezentei legi, referitoare la jurisdicția asigurărilor sociale, se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă și ale Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 146. - Cererile în fața oricăror organe sau instanțe, precum și toate actele procedurale în legătură cu litigiile, având ca obiect drepturi sau obligații de asigurări sociale, sunt scutite de taxă de timbru.

TITLUL VII

Dispoziții tranzitorii și finale

CAPITOLUL I

Dispoziții tranzitorii

Art. 147. – (1) Comisia Centrală de Contestații din cadrul CNPP își continuă activitatea până la soluționarea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de pensie rămase nesoluționate la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Organizarea activității Comisiei Centrale de Contestații în vederea soluționării contestațiilor prevăzute la alin. (1) se stabilește prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale.

(3) Soluționarea contestațiilor prevăzute la alin. (1) se face în termen de 3 ani de la data de întâi a lunii următoare celei în care se publică prezenta lege în Monitorul Oficial al României.

(4) Hotărârile emise de către Comisia Centrală de Contestații prevăzută la alin.(1) pot fi contestate în termen de 45 de zile la instanța de judecată competentă.

Art. 148. - (1) Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa a II-a de muncă până la data de 1 aprilie 2001 constituie stagiul de cotizare în condiții deosebite, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare, cu excepția celor realizate în activitățile care, conform prevederilor art. 28 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale.

(2) Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa I de muncă până la data de 1 aprilie 2001 în activitățile care, conform prevederilor art. 28 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale, constituie stagiile de cotizare în condiții speciale, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare.

(3) Stagiile de cotizare realizate în grupa I de muncă și condiții speciale mai mici de 2 ani se valorifică în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare conform art. 49 alin. (1) lit. a) și tabelului nr. 1.

(4) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă, prevăzut la art. 28 alin. (1) lit. b), perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001 în care salariații au desfășurat activități de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materialelor prime nucleare, în locurile de muncă încadrate, conform legislației anterioare în grupele I și II de muncă, și care, potrivit legislației în vigoare ulterior datei de 1 aprilie 2001 și până la intrarea în vigoare a prezentei legi, sunt încadrate în condiții speciale de muncă.

(5) Dovada vechimii în muncă în grupa I și/sau a II-a de muncă realizată anterior datei de 1 aprilie 2001 se face cu carnetul de muncă întocmit cu respectarea prevederilor Decretului nr. 92/1976 privind carnetul de muncă.

(6) În situația în care perioadele de vechime în muncă realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă nu sunt înregistrate în carnetul de muncă sau înregistrarea acestor perioade este efectuată incorect ori incomplet, dovada acestora se poate face cu adeverințe eliberate de către angajatori sau alte persoane juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date, conform modelului prevăzut în anexa nr. 9.

(7) Adeverințele care atestă încadrarea persoanelor în fostele grupe I și/sau a II-a de muncă sunt valorificate numai în situația în care au fost emise conform legii, pe baza documentelor verificabile întocmite anterior datei de 1 aprilie 2001.

(8) Prin documente verificabile se înțelege: actul administrativ de nominalizare a persoanelor încadrate în grupe superioare de muncă sau, în lipsa acestuia, actul administrativ privind încadrarea locurilor de muncă/ activităților/ categoriilor profesionale în grupe superioare de muncă; contractul individual de muncă; contractul colectiv de muncă; decizii interne; act administrativ de modificare a locului de muncă sau a sarcinilor de serviciu; extras din statele de plată din care să rezulte secția/atelierul/locul de muncă, precum și orice alte documente justificative.

(9) În situația în care există suspiciuni cu privire la legalitatea încadrării activității în grupele I și/sau a II-a de muncă, angajatorii sau alte persoane juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date, sunt obligați să pună la dispoziția CNPP și/sau a caselor teritoriale de pensii, după caz, la solicitarea acestora, documentele întocmite anterior datei de 1 aprilie 2001 pe baza cărora s-au eliberat aceste adeverințele, în vederea verificării respectării legislației în domeniu.

(10) În situația în care, ca urmare a verificărilor prevăzute la alin. (8), se constată încălcări ale legislației privind încadrarea în grupe superioare de muncă sau nu sunt prezentate documentele care au stat la baza eliberării adeverințelor, perioadele respective sunt valorificate ca vechime în muncă/stagiu de cotizare în condiții normale de muncă.

Art. 149. - (1) În situația în care există suspiciuni cu privire la legalitatea actelor doveditoare depuse la documentația pentru stabilirea/modificarea prestațiilor de asigurări sociale și a altor drepturi prevăzute de legi speciale, casele teritoriale de

pensii și/sau CNPP pot solicita, în scris sau prin poșta electronică, persoanei/pensionarului sau persoanelor juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date, după caz, pentru clarificarea situațiilor respective, documente și informații suplimentare.

(2) Persoanele juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date necesare stabilirii drepturilor, este obligat să transmită casei teritoriale de pensii și/sau CNPP, copii certificate pentru conformitate cu originalul, de pe actele care au stat la baza emiterii documentelor respective.

(3) Persoanele juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date au obligația de a răspunde în termen de 30 de zile de la data primirii solicitării. În această situație, termenul de soluționare a cererii se prelungește corespunzător.

(4) În cazul în care persoanele juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date infirmă realitatea datelor din documentul supus verificării sau nu transmite, în termenul prevăzut la alin. (3), documentele care au stat la baza eliberării acestuia sau documentele transmise conțin date contradictorii sau neconcludente, la stabilirea/modificarea drepturilor, casa teritorială de pensii și/sau CNPP nu va utiliza datele din documentele a căror realitate nu a fost confirmată sau, după caz, va proceda la revizuirea drepturilor, prin excluderea din calcul a datelor din respectivele documente.

(5) În situația în care persoanele juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date transmit documentele solicitate cu depășirea termenului prevăzut la alin. (3), dar în cadrul termenului general de prescripție, drepturile de pensie se stabilesc/modifică de la data cererii.

Art. 150. – (1) Pentru perioadele prevăzute la art. 13 lit. a) și c), dovada vechimii în muncă, a timpului util la pensie pentru agricultori și a duratei de asigurare, realizate până la data de 1 aprilie 2001, se face cu carnetul de muncă, carnetul de asigurări sociale sau cu alte acte prevăzute de lege, în original.

(2) În situația în care, dovada vechimii în muncă nu se poate face cu carnetul de muncă în original, perioadele prevăzute la art. 13 lit. a) se pot valorifica pe baza informațiilor existente în arhiva electronică creată în temeiul HG nr. 1768/2005 privind preluarea din carnetele de muncă a datelor referitoare la perioadele de stagii de cotizare realizat în sistemul public de pensii anterior datei 1 aprilie 2001, cu modificările și completările ulterioare, informații certificate potrivit procedurii stabilită prin hotărâre a Guvernului, emisă în termen de 90 zile de la data publicării prezentei legi.

Art. 151. – (1) În cazul în care în carnetul de muncă, în carnetul de asigurări sociale sau în oricare alt act prevăzut de lege au fost înregistrate salarii pe oră ori salarii pe zi, salariile lunare se vor calcula prin înmulțirea salariilor orare sau, după

caz, zilnice, cu numărul mediu de ore pe lună, respectiv cu numărul mediu de zile lucrătoare pe lună din perioadele respective, astfel:

a) 25,5 zile (204 ore) pe lună, pentru perioadele anterioare datei de 1 ianuarie 1978;

b) 24,5 zile (196 ore) pe lună, pentru perioada 1 ianuarie 1978 - 1 martie 1990;

c) 23,6 zile (189 ore) pe lună, pentru perioada 1 martie 1990 - 30 septembrie 1990;

d) 21,25 zile (170 ore) pe lună, pentru perioada 1 octombrie 1990-1 ianuarie 1997;

e) 21,16 zile (169,33 ore) pe lună, pentru anul 1997;

f) 21,25 zile (170 ore) pe lună, pentru anul 1998;

g) 21,50 zile (172 ore) pe lună, pentru anul 1999;

h) 21,67 zile (173,36 ore) pe lună, pentru anul 2000;

i) 21,42 zile (171,36 ore) pe lună, pentru anul 2001;

j) 21,25 zile (170 ore) pe lună, pentru anul 2002;

k) pentru anul 2003 și în continuare numărul mediu de zile și, respectiv, de ore lucrătoare pe luni se vor calcula conform prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la zilele de sărbătoare legală.

(2) În situațiile în care, pentru o anumită perioadă care constituie stagiul de cotizare, în carnetul de muncă sau în alte acte doveditoare nu sunt înregistrate salariile, la determinarea numărului total de puncte se utilizează salariul minim pe țară, în vigoare în perioada respectivă.

(3) Fac excepție de la prevederile alin. (2) perioadele anterioare datei de 1 ianuarie 1963, pentru care, la determinarea numărului total de puncte, se utilizează:

a) un punct pentru fiecare lună de stagiul de cotizare realizat în perioadele anterioare datei de 1 septembrie 1947, indiferent de nivelul drepturilor salariale înregistrate în carnetul de muncă sau dovedite ori pentru care în carnetul de muncă nu sunt înregistrate drepturile salariale;

b) un punct pentru fiecare lună de stagiul de cotizare realizat în perioadele cuprinse între data de 1 septembrie 1947 și data de 31 decembrie 1962 și pentru care în carnetul de muncă nu sunt înregistrate drepturile salariale și nici nu sunt dovedite;

c) un punct pentru fiecare lună de stagiul de cotizare realizat în perioadele cuprinse între data de 1 septembrie 1947 și data de 31 decembrie 1962, în situația în care, prin valorificarea drepturilor salariale din actele doveditoare, rezultă, pentru fiecare lună de stagiul de cotizare, un număr de puncte mai mic decât cel prevăzut la lit. b).

(4) În situația în care, pentru perioade ulterioare datei de 31 august 1947, în documentele doveditoare sunt înregistrate drepturi salariale nedenuminate, acestea vor fi denuminate în funcție de reformele monetare.

(5) Prevederile alin. (3) și (4) se aplică pentru toate perioadele care constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, cu excepția perioadelor asimilate prevăzute de lege.

Art.152. - (1) Pentru persoanele asigurate în alte sisteme de asigurări sociale, integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat până la data intrării în vigoare a prezentei legi, la determinarea punctajului lunar se ia în calcul, după caz, salariul minim pe economie, venitul asigurat stipulat în contractul de asigurare la care s-a achitat contribuția de asigurări sociale sau salariul, inclusiv celelalte drepturi, înregistrate în carnetul de muncă sau dovedite cu adeverințe eliberate de persoanele juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date.

(2) Pentru fiecare an util realizat în cadrul fostelor unități agricole cooperatiste, precum și pentru fiecare an de contribuție realizat de țăranii cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, până la data intrării în vigoare a Legii nr.80/1992 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, punctajul anual este 0,57255 puncte.

(3) Pentru perioadele de contribuție realizate conform Legii nr. 80/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la determinarea punctajului lunar se ia în calcul venitul asigurat la care s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

Art. 153. - (1) Pentru perioadele asimilate care, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, au constituit vechime în muncă utilă la pensie, la determinarea punctajului lunar al persoanei se utilizează salariul minim pe economie, brut sau net, după caz, sau salariul de bază minim brut pe țară din perioadele respective.

(2) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. a) - c) și lit.) h), realizate anterior datei de 1 aprilie 2001, la determinarea punctajului lunar se utilizează salariul minim pe economie, brut sau net, după caz, ori salariul de bază minim brut pe țară din perioadele respective.

(3) Pentru perioadele recunoscute ca vechime în muncă, potrivit prevederilor Decretului - lege nr. 118/1990, republicat, la determinarea punctajului lunar al persoanei se utilizează valoarea a 1,5 salarii minime pe economie, brute sau nete, după caz, din perioadele respective.

(4) În situațiile prevăzute la alin. (3), în care persoana a realizat și stagii de cotizare, la determinarea punctajului lunar se utilizează veniturile prevăzute la art.154, avute în perioadele respective, dacă acestea sunt mai mari decât valoarea de 1,5 salarii minime pe economie.

(5) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 14 alin. (1), realizate în intervalul cuprins între data de 1 aprilie 2001 și data intrării în vigoare a prezentei legi, la calculul punctajului lunar se utilizează:

a) cuantumul pensiei de invaliditate, în situațiile prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. a);

b) 25% din câștigul salarial mediu brut lunar pe economie din perioadele respective, în situațiile prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b) și c).

(6) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. d), realizate în intervalul cuprins între data de 1 aprilie 2001 și data de 1 ianuarie 2006, la calculul punctajului lunar se utilizează cuantumul indemnizațiilor de asigurări sociale.

(7) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. e), realizate în intervalul cuprins între data de 1 ianuarie 2005 și data intrării în vigoare a prezentei legi, la calculul punctajului lunar se utilizează cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă sau boală profesională.

(8) Pentru perioadele asimilate prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. f), realizate în intervalul cuprins între data de 1 ianuarie 2006 și data intrării în vigoare a prezentei legi, la calculul punctajului lunar se utilizează 25% din câștigul salarial mediu brut lunar din perioadele respective.

Art. 154. - (1) La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează venitul total lunar realizat, brut sau net, după caz, asupra căruia s-a datorat, potrivit legii, contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Venitul total lunar realizat brut sau net, după caz, prevăzut la alin. (1), se dovedește prin adeverință întocmită conform modelului prevăzut anexa nr.6, eliberată pe baza statelor de plată, de către angajatori sau alte persoane juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date.

(3) În situațiile prevăzute la alin. (1) în care, pentru o anumită perioadă care constituie stagiul de cotizare, nu se poate face dovada venitului total lunar realizat, brut sau net, după caz, la determinarea punctajelor lunare se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, precum și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă ori sunt dovedite cu adeverințe eliberate de către angajatori sau alte persoane juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date.

(4) Persoanele care nu fac dovada venitului total lunar realizat prevăzut la alin. (1) și ale căror drepturi de pensie se stabilesc cu utilizarea veniturilor salariale prevăzute la alin. (3) beneficiază de majorarea punctajelor lunare, corespunzătoare stagiului de cotizare realizat în perioada 1 februarie 1975 - 1 aprilie 2001, cu 10 %.

(5) Salariile prevăzute la alin. (3) care se utilizează pentru determinarea punctajelor lunare sunt salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel:

- a) salariile brute, până la data de 1 iulie 1977;
- b) salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991;
- c) salariile brute, de la data de 1 ianuarie 1991.

(6) Pentru situațiile prevăzute la alin. (3) sporul de vechime care se utilizează la stabilirea punctajelor lunare, este următorul:

- a) perioada 1 martie 1970 - 1 septembrie 1983:
  - 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5 - 10 ani;
  - 5% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10 - 15 ani;
  - 7% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15 - 20 ani;
  - 10% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani;
- b) perioada 1 septembrie 1983 - 1 aprilie 1992:
  - 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 3 - 5 ani;
  - 6% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5 - 10 ani;
  - 9% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10 - 15 ani;
  - 12% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15 - 20 ani;
  - 15% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani;

c) perioada 1 aprilie 1992 - 1 aprilie 2001: cel înscris în carnetul de muncă sau dovedit cu adeverințe eliberate de către angajatori sau alte persoane juridice care au dreptul legal de a certifica aceste date.

(7) Salariile minime pe economie, brute sau nete, după caz, pentru fiecare an, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, sunt prevăzute în anexa nr. 8.

(8) Pentru perioadele anterioare anului 1949 se utilizează salariul minim corespunzător anului 1949.

Art. 155. - (1) De majorarea punctajelor lunare prevăzută la art.154 alin.(4) beneficiază și persoanele ale căror drepturi de pensie au fost stabilite până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Majorarea punctajelor lunare prevăzută la art.154 alin.(4) nu se aplică perioadelor asimilate stagiului de cotizare.

(3) Persoanele cărora, în baza unor hotărâri judecătorești, la calculul punctajelor lunare corespunzătoare stagiului de cotizare realizat în perioada prevăzută la art.154 alin.(4), li s-au valorificat și drepturi salariale, altele decât salariul de bază și sporurile cu caracter permanent, prevăzute de legislația în vigoare la data stabilirii/recalculării pensiei, nu beneficiază pentru aceste perioade de majorarea punctajelor lunare prevăzută la art.154 alin.(4).

Art. 156. – (1) La determinarea punctajelor lunare se utilizează venitul brut lunar realizat care a constituit, conform legii, baza de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, așa cum acesta a fost înscris în declarația nominală de asigurare, pentru perioada cuprinsă între 1 aprilie 2001 și data de 1 ianuarie 2018, respectiv baza de calcul a contribuției de asigurări sociale după data de 1 ianuarie 2018.

(2) La determinarea punctajelor lunare, pentru perioada ulterioară datei de 1 aprilie 2001, se utilizează venitul asigurat înscris în declarația individuală de asigurare sau în contractul de asigurare facultativă.

Art. 157. – (1) Pentru perioadele anterioare datei intrării în vigoare a prezentei legi, punctajul lunar se calculează prin raportarea veniturilor prevăzute la art. 154 sau, după caz, la art. 156, la câștigul salarial mediu brut sau net, după caz, comunicat de Institutul Național de Statistică, prevăzut în anexa nr. 7.

(2) Pentru perioadele anterioare anului 1938, precum și pentru perioada cuprinsă între 1939 - 1946 inclusiv, la stabilirea punctajului lunar se utilizează câștigul salarial mediu brut corespunzător anului 1938.

Art. 158. - (1) Asigurații care au contribuit la Fondul pentru pensia suplimentară cu 2%, 3%, respectiv 5%, beneficiază de o creștere a punctajului, determinat prin aplicarea următoarelor procente la punctajele lunare realizate în aceste perioade, astfel:

- a) 16% pentru perioada 1 ianuarie 1967 - 1 ianuarie 1973;
- b) 13% pentru perioada 1 ianuarie 1973 - 1 ianuarie 1978;
- c) 14% pentru perioada 1 ianuarie 1978 - 1 iulie 1986;
- d) 21% pentru perioada 1 iulie 1986 - 1 noiembrie 1990;
- e) 15% pentru perioada 1 noiembrie 1990 - 1 aprilie 1991;
- f) 14% pentru perioada 1 aprilie 1991 - 1 aprilie 1992;
- g) 13% pentru perioada 1 aprilie 1992 - 1 ianuarie 1999;
- h) 22% pentru perioada 1 ianuarie 1999 - 1 februarie 1999;
- i) 17% pentru perioada de după 1 februarie 1999.

(2) Asigurații care au contribuit cu 4% la Fondul pentru pensia suplimentară beneficiază de o creștere a punctajului, determinat prin aplicarea următoarelor procente la punctajele lunare realizate în aceste perioade, astfel:

- a) 26% pentru perioada 1 iulie 1977 - 1 ianuarie 1978;
- b) 28% pentru perioada 1 ianuarie 1978 - 1 iulie 1986.

Art. 159. - (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, pensiile stabilite pe baza legislației anterioare devin pensii în înțelesul prezentei legi și se recalculează prin înmulțirea numărului total de puncte realizat cu valoarea punctului de referință prevăzută la art. 104, cu excepția pensiilor stabilite în fostul sistem de pensii și alte

drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor anterior datei de 1 aprilie 2001 care se recalculează conform art.171.

(2) În cazul în care prin aplicarea prevederilor alin. (1) rezultă un quantum al pensiei mai mic decât cel aflat în plată sau convenit, se păstrează quantumul avantajos.

(3) În situația în care quantumul pensiei rezultat ca urmare a aplicării alin. (1) și alin. (2) este mai mic decât cel prevăzut la art. 91 se acordă quantumul pensiei minime.

Art. 160. - (1) Pensionarii ale căror drepturi de pensie s-au deschis anterior intrării în vigoare a prezentei legi și care au realizat stagiul de cotizare mai mic decât stagiul minim de cotizare de 15 ani, stabilit de prezenta lege, pot opta între dreptul la pensie în quantumul rezultat în urma aplicării prevederilor art.159 alin.(1) și dreptul la indemnizația socială, stabilită potrivit legii.

(2) În situația în care persoanele prevăzute la alin.(1) nu își exprimă opțiunea cu 3 luni înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi, în baza notificării prevăzute la alin. (6), se pune în plată dreptul la pensie în quantumul rezultat în urma aplicării prevederilor art.159 alin.(1).

(3) Prevederile alin.(1) nu se aplică pensionarilor pentru limită de vârstă care au realizat stagiul minim de cotizare cuprins între 10 ani și 15 ani prevăzut de legislația anterioară intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) În cazul în care, în urma aplicării prevederilor art.159 alin.(1) asupra pensiilor prevăzute la alin. (3), rezultă un quantum al pensiei mai mic decât cel aflat în plată sau convenit, se păstrează quantumul avantajos.

(5) În situația în care quantumul pensiei rezultat ca urmare a aplicării alin. (4) este mai mic decât quantumul pensiei minime, se acordă quantumul acesteia calculat potrivit art. 91 alin.(5).

(6) CNPP, prin casele teritoriale de pensii, notifică pensionarii prevăzuți la alin. (1) și (2) referitor la rezultatul aplicării prevederilor art. 159, alin. (1), în vederea exprimării opțiunii la indemnizația socială prevăzută de legislația specifică. Procedura de transmitere se stabilește prin Ordin al președintelui CNPP.

Art. 161. - La data intrării în vigoare a prezentei legi, pensiile anticipate stabilite conform legislației anterioare devin pensii pentru limită de vârstă și se recalculează, prin adăugarea perioadelor asimilate nevalorificate la stabilirea pensiei și a eventualelor stagii de cotizare realizate până la data recalculării.

Art. 162. - (1) Beneficiarii de pensie anticipată parțială stabilită în condițiile legislației anterioare pot solicita recalcularea pensiei prin adăugarea perioadelor asimilate prevăzute de prezenta lege nevalorificate la stabilirea pensiei și a

eventualelor stagii de cotizare realizate până la data recalculării, păstrându-se procentul de diminuare de la data înscrierii inițiale.

(2) În situația în care, în urma recalculării potrivit alin.(1), sunt îndeplinite condițiile de trecere la pensie pentru limită de vârstă, procentul de diminuare se elimină.

(3) Drepturile prevăzute la alin. (1) și (2) se stabilesc și se acordă începând cu luna următoare înregistrării cererii la casa teritorială de pensii competentă.

Art. 163. - La data intrării în vigoare a prezentei legi, pensiile anticipate parțiale fără diminuare, stabilite conform art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 218/2015, devin pensii pentru limită de vârstă și se recalculează prin adăugarea perioadelor asimilate nevalorificate la stabilirea pensiei și a eventualelor stagii de cotizare realizate până la data recalculării.

Art. 164. - (1) Persoanele ale căror drepturi de pensie, acordate de casele teritoriale de pensii în perioada 1 ianuarie 2011 - 31 decembrie 2015, care au realizat stagii de cotizare atât în sistemul pensiilor militare de stat, cât și în sistemul public de pensii, pot solicita recalcularea pensiei prin excluderea perioadelor realizate în sistemul pensiilor militare de stat.

(2) În situația prevăzută la alin. (1) se păstrează dreptul la categoria de pensie de care beneficiază la data recalculării, considerându-se îndeplinite condițiile de acordare a dreptului. Numărul total de puncte rezultat în urma recalculării este cel corespunzător stagiilor de cotizare realizate în sistemul public de pensii.

(3) În situația reglementată la alin.(1) și (2), perioadele asimilate stagiului de cotizare se valorifică într-unul dintre sisteme, în funcție de opțiunea beneficiarului.

(4) Drepturile rezultate în urma recalculării se cuvin și se acordă începând cu luna următoare solicitării.

Art. 165. - (1) Pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care o persoană a fost asigurată simultan în două sau mai multe sisteme de asigurări sociale care au fost integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat, la stabilirea punctajului lunar, perioadele respective se iau în calcul o singură dată.

(2) Pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care o persoană a fost asigurată simultan la sistemul de asigurări sociale și pensii pentru agricultori, și la sistemul de asigurări sociale de stat, la stabilirea punctajului lunar se cumulează veniturile asigurate din perioadele respective.

Art. 166. - (1) În cazul modificării numărului de urmași după intrarea în vigoare a prezentei legi, pentru o pensie stabilită pe baza legislației anterioare,

devenită pensie de urmaș conform art. 159 alin. (1), cuvenită soțului supraviețuitor, se recalculează potrivit prezentei legi, cu păstrarea condițiilor existente la data deciziei inițiale.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul pensiilor de invaliditate stabilite pe baza legislației anterioare, devenite pensii conform art. 159 alin. (1), la modificarea încadrării într-un alt grad de invaliditate

(3) Prevederile alin.(1) și (2) se aplică numai pensiilor care nu au intrat sub incidența dispozițiilor art.160.

Art. 167. – (1) În situația persoanelor care au beneficiat de majorarea prevăzută la art. 154 alin. (4) și fac dovada venitului total lunar realizat, brut sau net, pensia se recalculează în condițiile art. 98 alin. (4) și alin. (6) din lege.

(2) În situația în care, quantumul pensiei recalculat conform alin. (1) este mai mic decât quantumul pensiei rezultat prin aplicarea majorării prevăzută la art. 154 alin. (4), se acordă acesta din urmă.

(3) De prevederile alin. (1) și (2) beneficiază și persoanele ale căror drepturi de pensie au fost stabilite până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art. 168. - Litigiile care se referă la drepturile ce fac obiectul prezentei legi, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a acesteia, se vor judeca potrivit legii în baza căreia a fost stabilit dreptul.

Art. 169. – (1) Modelul contractelor de asigurare facultativă se aprobă prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale.

(2) Modelul deciziilor de pensie/drepturi prevăzute de legile cu caracter special se aprobă prin ordin al președintelui CNPP.

Art. 170. - Cererile înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi se soluționează conform normelor legale existente la data depunerii cererii.

Art. 171. - (1) Pensiile stabilite în fostul sistem de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor anterior datei de 1 aprilie 2001, devenite pensii conform art. 159 alin. (1) se recalculează, din oficiu, în conformitate cu prevederile prezentei legi, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) În situația în care quantumul prestației de asigurări sociale rezultat ca urmare a aplicării alin. (1) este mai mic decât cel prevăzut la art. 91 se acordă quantumul minim al acestor prestații.

(3) Pensiile recalculat conform prevederilor alin. (1) și (2) se cuvin și se plătesc începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) Prevederile art.160 se aplică pensiilor prevăzute la alin.(1) după recalculare.

CAPITOLUL II

Dispoziții finale

Art. 172. – (1) În cazul sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale, casele teritoriale de pensii emit decizii de recuperare, prin care se stabilește în sarcina beneficiarilor obligația de restituire a acestor sume.

(2) Sumele prevăzute la alin.(1) se stabilesc cu respectarea termenului general de prescripție a dreptului la acțiune, de 3 ani.

(3) Decizia de recuperare a sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale constituie titlu executoriu.

(4) Debitul reprezentând prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale, mai mici de 40 lei, nu se mai urmăresc.

(5) Actualizarea sumei prevăzute la alin. (4), ca urmare a modificării prevederilor legale în materie, se face prin ordin al președintelui CNPP.

(6) Sumele rămase nerecuperate după decesul beneficiarilor nu se mai urmăresc.

(7) În cazul sumelor cu titlu de prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale virate din eroare, ulterior decesului, în contul bancar al titularului, eroare determinată de necomunicarea, până la data efectuării viramentului, prin orice mijloace, către casa teritorială de pensii, a cauzei de încetare a plății drepturilor, aceasta are obligația de a efectua demersuri în vederea identificării persoanei care a încasat sumele respective.

(8) În situația în care, în urma demersurilor efectuate, persoana care a încasat necuvenit prestația nu poate fi identificată în termen de 3 ani de la data decesului titularului dreptului, suma încasată necuvenit nu se mai urmărește.

Art. 173. - (1) Sumele încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale, ca urmare a unei infracțiuni săvârșite de beneficiar, se recuperează de la acesta, de la data primei plăți a sumelor necuvenite, plus dobânzile aferente, până la recuperarea integrală a prejudiciului.

(2) Sumele stabilite în conformitate cu prevederile alin. (1), rămase nerecuperate de la asigurații decedați, nu se mai urmăresc.

Art. 174. – (1) Prin derogare de la prevederile art. 226 alin. (10) din Codul de procedură fiscală, debitele provenite din prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale se recuperează prin reținere/compensare din/cu drepturile lunare plătite debitorului prin casele teritoriale de pensii.

(2) Reținerile/compensările prevăzute la alin. (1) se efectuează de casele teritoriale de pensii, cu respectarea termenului general de prescripție a dreptului la acțiune de 3 ani.

(3) În cazul în care se constată că recuperarea debitului conform prevederilor alin. (1) și (2) nu se poate face în termenul general de prescripție de 3 ani, casa teritorială de pensii transmite titlul executoriu organului fiscal central, în vederea punerii în executare silită, potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală.

(4) Prevederile alin. (3) se aplică și în situația în care pe parcursul recuperării debitului prin reținere/compensare se constată că au intervenit modificări în situația debitorului care nu mai fac posibilă recuperarea.

(5) Debitele recuperate în condițiile alin. (1)-(4) se fac venit la bugetul din care au fost finanțate sumele încasate necuvenit.

(6) În situația prevăzută la alin. (3) și (4), procedura de transmitere, de către casele teritoriale de pensii, a titlurilor executorii, se stabilesc prin ordin comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului muncii și justiției sociale.

Art. 175. - Bazele de date privind asigurații și beneficiarii sistemului public de pensii sunt proprietatea CNPP și au caracter confidențial.

Art. 176. - Stabilirea și plata unor drepturi finanțate din bugetul de stat se efectuează în continuare de CNPP, prin casele teritoriale de pensii.

Art. 177. - (1) Quantumul pensiei pentru invaliditate stabilit conform prezentei legi, a cărei cauză o constituie accidentul de muncă sau boala profesională, se suportă din sumele prevăzute pentru asigurarea la accidente de muncă și boli profesionale în bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul pensiei pentru urmaș, dacă decesul susținătorului s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și în situația pensiilor stabilite anterior intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. 178. – (1) Pentru efectuarea operațiunilor legate de întocmirea și transmiterea documentelor de plată a prestațiilor stabilite și achitate de către alte instituții, CNPP încasează contravaloarea cheltuielilor materiale și a manoperei aferente serviciilor efectuate.

(2) Sumele rezultate ca urmare a aplicării prevederilor alin. (1) constituie venituri ale bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 179. - (1) Expertizele dispuse de instanțele judecătorești în litigiile de asigurări sociale se efectuează numai de experți specializați în asigurări sociale, pregătiți de Centrul Național de Formare și Pregătire Profesională, din subordinea CNPP.

(2) În vederea pregătirii și atestării experților specializați în asigurări sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Justiției Sociale și CNPP efectuează modificările necesare în legislația specifică.

Art. 180. - (1) Între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea acordării drepturilor de pensie. În aceste situații, pensia din sistemul public de pensii se stabilește numai pentru perioadele de stagiul de cotizare realizate în acest sistem.

(2) Perioadele asimilate stagiului de cotizare, prevăzute la art. 14 alin. (1), care constituie și vechime în muncă sau în serviciu în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii, se iau în calcul, opțional, în unul dintre sisteme.

Art.181. - (1) Persoanele care îndeplinesc condițiile pentru obținerea mai multor pensii de serviciu, reglementate de legi cu caracter special, optează pentru obținerea uneia dintre acestea.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în situația în care persoana îndeplinește atât condițiile pentru acordarea unei pensii de serviciu, reglementate de legi cu caracter special, cât și cele pentru acordarea unei pensii dintr-un sistem propriu de asigurări sociale neintegrat sistemului public de pensii.

Art.182. – Prin depunerea cererii în vederea acordării drepturilor prevăzute de prezenta lege, persoana în cauză își exprimă consimțământul în mod expres și neechivoc pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, în scopul stabilirii și plății drepturilor cuvenite.

Art.183. - Contractele de asigurare socială aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei legi se reziliază de la data abrogării Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 184. - În aplicarea prezentei legi, se pot emite norme de aplicare, la propunerea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art. 185. - Anexele nr. 1- 9 fac parte integrantă din prezenta lege.

Art. 186. – Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 septembrie 2021, cu excepția:

- a) art. 86 alin. (2) lit. a), care intră în vigoare la data de 1 septembrie 2019;
- b) art. 86 alin. (2) lit. b), care intră în vigoare la data de 1 septembrie 2020;

Art. 187. – (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

- a) Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare și actele subsecvente emise în baza acesteia;
- b) Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 6/2009 privind instituirea indemnizației sociale pentru pensionari, aprobată de Legea nr. 196/2009, cu modificările și completările ulterioare;
- c) Legea nr. 578/2004 privind acordarea unui ajutor lunar pentru soțul supraviețuitor, cu modificările și completările ulterioare;
- d) orice alte dispoziții contrare prevederilor prezentei legi.